II. évfolyam. Arad, 1887. Szeptemerhó 7. Szerda. 243-dik szám.

Szerkesztőség:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Kazinczy-utcza 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjszabás szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap utáni szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:
Egész évre . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre. . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Minisztertanács, értekezletek, vámszerződési tárgyalások.

Budapest, september 6.

A jövő évi közösügyi praeliminaris költségvetés Ő Felsége előleges jóváhagyásával elláttatott. Ez egy közös ministertanács után történt, mely Ő Felsége elnöklete alatt, a nagy hadgyakorlatok megkezdése előtt, tartatott. Tisza miniszterelnök a delegatók elé terjesztendő javaslatokra vonatkozólag már Ostendebe utazása előtt teljes megegyezést ért el, igy tehát a zártanácskozmányok s a korona előleges jóváhagyásának ténye a magyar ministerelnök távollétében is eszközölhető volt: a javaslatokban egyetlen jelentéktelen szám sem fordul elő, melyet Tisza helyeslőleg tudomásul nem vett volna.

Az 1888-iki közös költségvetés mérlege majdnem azonos a folyó évre megszavazottával; a mennyiben a legénység élelmezésének javitására, mit tovább halasztani már nem lehetett, nem lényegtelen kiadási többletet kellett beilleszteni; a hadügyi budget más fejezeteiben levonások eszközöltettek, melyek a kiadási többletet körülbelül kiegyenlitik. Ily körülmények közt hihető, hogy a legközelebbi delegationalis tárgyalásoknak, a mennyiben legalább a költségvetésre vonatkoznak, sima lefolyását meglehetős bizonyossággal lehet kilátásba helyezni.

De nemcsak a parlamenti ügyekre nézve jár vége felé a nyári nagy szünet; a nemzetközieke nézve is megkezdődik ismét a munka ideje. Már a jövő szerdán összeül Bécsben a közös vámértekezlet, melynek napirendjén igen dus programm áll, a mennyiben az Olaszországgal, Romániával, Németországgal s esetleg Schweiz-czal kötendő kereskedelmi és vámszerződések tárgyalásai lesznek megnyitandók, melyek mindegyikére nézve a vámértekezletnek kell a tárgyalások alapjait tisztázni és erősiteni. Legkevesebb nehézséget fog okozni Olaszország. Ez orzság azon óra óta, melyben az osztrák-magyar-német szövetségbe belépett, irántunk s érdekeink iránt állandó barátságot tanusit, melyet bizonynyal ez alkalommal is igazolni fog. Némi áldozatot fog kelleni hoznunk, a menynyiben Olaszország a gabona-nemüekre s az alkoholra, melyekből nagy mennyiségeket szállitunk részére, mérsékelt vámemelést akar behozni. Csak hogy egészen eltekintve attól, hogy Olaszország hü és megbizható szövetségesünknek bizonyult s politikai téren, nevezetesen a bennünket oly közelről érdeklő keleti ügyekben ismételten értékes szolgálatokat tett s tehet még jövőre is, a mi egy kis viszonzást ugyancsak megérdemel: azon körülmény is számba veendő, hogy kivitelünk Olaszországba ötszörösen meghaladja az olasz kivitelt monarchiánkba; hogy Olaszország gabonánknak és szeszünknek jó fogyasztója, következőleg kivánhat egy kis előnyt a maga számára. Nem lesz nehéz vele megegyezni. Románia persze és Németország nehéz gondokat okoznak s nincs sok kilátás, hogy egyhamar szerencsések leszünk e két szomszédunkkal közgazdasági téren sikeres modus vivendi-t eléni. A román kormányban s különösen Bratianu miniszterelnökben meg van a jóakarat, velünk minden ügyben megegyezni; hiszen Románia magatartása politikai tekintetben ép oly okos, mint ismeretes becsületes. De mit tehet a kormány a minden gátot áttörő, egész a királyi termek küszöbjéig zajló chauvinista-áramlattal szemben, mely minden áron a legeslegerősebb tilalmat akarja az osztrák-magyar bevitel ellen fenntartani. Bratianu tehát lavirozni s nyugodtan várni lesz kénytelen, a mig a képzelődő sokaság elszéled, vagy a vámháboru következkezményei Romániának bajt okoznak s józan javaslatok meghallgatására hozzáférhetővé teszik.

És Németország? Kálnoky gróf már a legközelebbi napokban találkozni fog Bismarck herczeggel; kétségkivül mindent el fog követni, hogy a kőszivü barátot némi engedménységre birja, vagy leglább a gabnavám további emelésétől visszatartóztassa. Ez oldalról az idénre a kedvezményi viszonynál többet alig várhatni.

A mi végre Schweiczot illeti: egyelőre nincs ok komoly aggodalmakra.

L. L.

A ministerelnök Nagyváradon. Tisza Kálmán miniszterelnök — már jelzett — nagyváradi időzése alatt Schlauch püspök vendége lesz, és lakosztályának berendezését már megkezdték a püspöki palotában.

A nyitravidéki hadgyakorlatok. Nyitráról jelentik az 5-iki kelettel: Igen szép, de nagyon is meleg időjárás mellett vették kezdetüket az 5. hadtesthez tartozó csapatok hadgyakorlatai. A keleti félhez a gyakorlatok vezényletének rendelkezésére visszatartott csapatokból beosztották a 8. honvédhuszárezred 2. divizióját és az 5. hadtest tüzérezred 2. könnyü ütegosztályát. Ezek a csapatok tegnap este jelentkeztek Reicher altábornagy hadosztályparancsnoknál azon kijelentéssel, hogy vett parancs értelmében rendelkezésére állanak. Ennek folytán ma reggel a keleti fél 12 zászlóaljból, 5 lovasszázadból és 5 ütegből állott. A nyugoti félhez (Frigyes főherczeg pozsonyi hadosztálya) — ellenben beosztották a 74. honvéd gyalog-dandár 4 zászlóalját és az 5. hadtest-tüzér ezred egy nehéz ütegosztályát, minélfogva a nyugoti fél ma reggel 15 zászlóalj, 3 lovasszázad és 6 üteg erővel birt.

A keleti fél azt a megbizást kapta, hogy tekintettel az utána jövő erőditésekre, tartsa a Nyitra vizének jobb partját s biztositsa a megfelelő fejlődési területet.

Reicher hadosztályparancsnok tegnap délután elrendelte volt, hogy a csapatok ma reggel 8 órakor tartsanak pihenőt. Ma reggel 4 órakor utra keltek a lovas őrjáratok és a csapatparancsnokok azon parancsot kapták, hogy Nyitrától északra Galgócz irányában nyomuljanak elő. A nyugoti fél, mely azon megbizást nyerte, hogy Nyitrát és az ottani átjárókat még a mai délelőtt folyamában foglalja el, ma reggel Nyitra irányában a Galgóczról vezető főut mellett kezdett elő nyomulni. Mint döntnökök szerepelnek ma az északi szárnynál Forinyák vezérőrnagy Bábolnay őrnagygyal, a középen Ripp ezredes Weiss alezredessel és a déli szárnyon Zipperer vezérőrnagy Khünert alezredessel.

A hadgyakorlat, — melyhez a király egész kiséretével és attachékkal 7 órakor reggel lovagolt el udvarából, — bár tulajdonképen csak menetgyakorlatnak volt tekinthető, mégis számos részletében figyelemreméltó lefolyást vett.

A nyugoti fél (Frigyes főherczeg hadosztálya) 3 oszlopban elindulva, a balszárnyon 4 zászlóalj honvédből, a jobbszárnyon egy zászlóalj gyalogságból és a hadosztály lovasságból, a középen, mely a főuton nyomult Nyitrára, 10 zászlóaljból állott.

A keleti fél (Reicher hadosztálya) csapatait azon megbizással küldötte ki, hogy a „véres csárda" melleti magaslatokat a Galgócz felé vezető uton tartósan védje meg. Hogy a gyenge jobb szárnyat a meglepetéstől megóvja, lovasságát jobbra rendelte és a zömmel a galgóczi uton nyomult előre. A balszárny az Aba-Lehota és Könyök közötti magaslatokon nyomult előre. Ennek következtében nem is került a lovasság között összeütközésre a dolog.

Már 9 órakor érintkezésbe jöttek az ellenfelek és fél tiz órakor heves ütközet fejlődött ki a „véres csárdánál", mely kissé tovább tartott, mert a középpel egyesült balszárny a nem nagy terepen nem fejthette ki mindjárt egész erejét. Végül kénytelen volt a keleti fél (Reicher hadosztálya) a tulerőnek engedni és megkezdte a visszavonulást. Kevés idővel a tüzérség a Könyök melletti, az egész terep felett uralgó magaslatokon foglalt előnyös állást. A nyugoti fél (Frigyes főherczeg hadosztálya) 3. oszlopban ujra megkisérlette az ellenfél megközelitését és a bal szárny azon feladatot kapta, hogy Kajsza mellett a Nyitra folyón menjen és az ellenséget oldalt támadja meg. A Kellner br. vezérőrnagy vezénylete alatt álló most már megerősitett szárny erdők által védve, közel jutott Lehotához, a hol Ő Felsége szemei előtt tartós harcz fejlődött ki a falu birásáért. A harcznak számos nézője volt az összegyült nagy néptömegben, melynek sorai közt számos környékbeli birtokos és földmives ember is jelen volt.

A király O Felsége Lehotán keresztül a keleti fél tüzérségéhez lovagolt. Már majdnem déli 12-óre fordult az idő, midőn a király egész kiséretével együtt megjelent a Nyitrától nyugotra fekvő magaslaton Könyök helység közelében; Ő Felsége huzamosabban időzött ezen a ponton, figyelemmel kisérve a nyugoti fél előnyomulását. A visszavonuló 33. hadosztály (Reicher altbnagy) parancsot kapott a harczot, abbahagyni s a Nyitra vizének jobb partját odahagyni, miután a várt erősitések ma nem érkezhetnek meg. Ezenkivül Reichlin br. ezredes csapata kikebeleztetett eddigi beosztásából s hozzá csatoltatott a nyugoti félhez. A harcz ennélfogva 12 óra után lefuvás nélkül félbeszakittatott.

A keleti fél visszavonult a Nyitra tulsó partjára s elszállásolta magát Alsó-Malánthán, Nagy-Emőkén, Lápai-Gyarmaton és Lis-Lápáson, mig a nyugoti fél a kajszai táborba s a Nyitra és Könyök melletti sátortáborokba vonult el.

A király O felsége ismételve talált alkalmat és indokot arra, hogy ugy a vezetés, mint a csapatok felől dicsérőleg nyilatkozzék.

Esti 6 órakor a sátorban 60 teritékü udvari ebéd volt. Ő felsége jobbján Frigyes főherczeg foglalt helyet, az utóbb mellett pedig Fejérváry br. honvédelmi miniszter: a király balján ült Orczy br. miniszter, utána Catty br. táborszernagy. Az udvari ebéden még résztvettek továbbá: Krajcsik c. püspök, Jekelfalussy miniszteri tanácsos, Zuber és Justh főispánok, Hieronymi, Zsámbokréthy Tarnóczy Gusztáv, Summer Agost br. képviselők, Szalovszky, Máriássy és Lehotzky alispánok, Zedtwitz Károly gróf, Meglevich István gróf, Erdődy Imre gróf kamarások, Pongrácz Adolf gróf, prépost, Riha kanonok, Zipperer, Kellner és Gustas vezérőrnagyok, Bruna, Ripp báró, Horváth, Kosak, Grivicic, Petény, Schwingenschögl és Reicher br. ezredesek, Reviczky alezredes, az összes idegen attachék, a kiséretek, az őrparancsnok és a parancsőrtiszt.

A király ebéd után hosszabb ideig cercelet tartott s minden egyes vendégét megszólitással tüntette ki. Cercle után Ő felsége élénken beszélgetve Orczy br. miniszterel, lassan lépdelve s gyakran megmegállva, visszatért a lakásául szolgáló pavillonba.

A király holnap délután megtekinteni szándékozik a püspöki lakot és az apácza zárdát.

A király Ő felsége által tegnap a rom. cath. clerus és a megyei küldöttség beszédeire adott válaszok, melyek hiteles szövege szélesebb körökben csak ma terjed el itt, mindenütt a legnagyobb feltünést keltették és sokoldalu megvitatás tárgyát képezik.

Magyar-román határsértés. Bukarestből irják nekünk: Annak a két, állitólag Magyarország részéről elkövetett határsértésnek, mely miatt a román sajónak egy része heveskedésekre ragadtatja magát, itt semminemü jelentőséget sem tulajdonitanak; különösen az állitólag Busanban elkövetett határsértést mindkét fél a legellentétesebb módon adja elő és a dolog valódi mibenlétét még eddig nem hozta napfényre az e czélból kiküldött vegyes bizottság, de az e tárgyban szükséges intézkedések megtétettek és igy mindkét részről az ügynek törvényes uton való elintézését várják.

Vámconferentia. Az osztrák-magyar vámconferentia, — a mint a „Bud. Corr." értesült, — tegnap reggel Bécsben összeül, hogy az Ausztria-Magyarország képviselőinek a küszöbön álló olasz szerződési tárgyalásokhoz szükséges utasitásokat megállapitsa. Magyar részről a conferentia tanácskozásaihoz Mihálovics János kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos és Andreánszky István br. pénzügyminiszteri osztálytanácsos Bécsbe utaztak.

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

(September 7.)

Egy tenyérnyi a székelyek földéből.

(A Hargitta, Oláhfalu, a N.-Homoród völgye Almásig, az almási barlang, a Kiruj.)

— Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája. —

Irta: **Laukó Albert.**

(Vége.)

Lövéte az utolsó catholikus falu a Homoród völgyében; Almásnál már az unitariusok kezdődnek. Az almási völgy tágas térség, milyen több egész Udvarhely megyében, a agyagfalvi mezőt kivéve, nem fordul elő.

Almásról megyünk a Vargyas völgyében levő barlanghoz. Kelet felé az Almás patak mellett visz el utunk, a nép a patak nevét Almás nevü urtól származtatja, a miből következik, hogy a müveltség első fokán minden korban, minden népnek egy forma az észjárása. A patak felső völgye azonban meredek, nagy esésü, azért Ekre térünk el, s igy érjük el azon plateant, melyet a Vargyas szel keresztül. A Vargyas menténlefelé menve, elérjük a völgy legszebb részletét. Mint óriás bástyák emelkednek fel két partján a mész falak, s a medert anynyira megszükitik, hogy közvetetlenül mellette lehetetlen járni; a patak kanyargásának megfelelőleg a falak is majd behorpadnak, majd kiduzzodnak, ugy, hogy ha egy óriás összenyomná a kettő tökéletesen egybe illenék: a plateanról nézve tökéletes fogalmat nyerünk a Colorado caunjáról; a legszükebb helyeken itt sem látjuk a cauonfalairól a vizet, csak a mélységben való locsogásról tudjuk meg, hogy alattunk folyik. Végre a patak DK. irányt veszt, elmetszi utunkat, melyet eddig délre tettünk s le kell ereszkednünk a mederhez, a mi a hatvan fokos lejtőn csak ugy történhetik meg, hogy fától-fához kapaszkodva ereszkednünk le; kis vizállás mellett kavicsról-kavicsra lépve megyünk a mederben, s elérjük azon helyet, hol a patak vizének egy része eltünik az oldalban: a csak nem száraz medret déli irányban vetve, nagy sziklák állják itt-ott utunkat, melyek az oldalról szakadtak le, néhol annyira sürün vannak, hogy fel kell rájuk mászni s egyikről a másikra menve, haladhatunk tovább. Hajdan ily magasságban lehetett a folyó medre, sőt még magasabban, a mit mutatnak azon nagy számu lyukak, melyek mint kisebb nagyobb barlangok tátongnak elénk. Ily nagyobb lyuk a ló-csür, 10 m. hosszu, négy méter széles, alig két méter magas üreg. A monda azt beszéli, hogy mikor a tatárok elől menekültek a nagy barlangba a vidék lakói, lovaik ebben a csürfélében voltak. A ló-csür től délre elénk tünik egy czukor süveg alaku, a mészfaltól külön vált csucs, a Csala tornya, innét nézett szét Csala, hogy ott vannak-e még a barlangot elzáró tatárok, s tudatta az örvendetes hirt, hogy biz azok elmentek. De ezen csucs nem oly magas, hogy a plateanra lehetne látni, azért mondják, hogy a teteje letört Csalával s Csala agyonütötte magát.

Valóban ugy áll e torony a barlanggal szembe, mint egy őr, mely a bejárásra fel ügyel. Tövébe érve látunk az ellenkező oldalon egy lépcsőzetet, mely a barlang szájához vezet: miután a gyenge karfa támogatás mellett remegve feljutottunk, egy tágas teremben találjuk magunkat, melynek belsejében még világosság dereng, a mi csalogat bennünket; s csakugyan itt egy tágas nyilás van, melyen, mint ablakon hatol be a világosság. Az előcsarnokból két nyilás áll előttünk, velük szembe ájlva. Jobbra a kevésbbé mély s balra a tulajdonképen való főág. A főággal ezen mellékág még egy más nyiláson át is egybe van kötve, azért a köz, egy nagy négyszögü oszlopot vagyis inkább oszlop fejet mutat, mert felülről lefelé keskenyedik, a talajt el sem éri, mert alját a hajdani viz egészen átmosta s ennélfogva egy függő oszlop fejének nevezhetjük. Különös érdekességgel csak a főág bir; ott hol a VII számmal jelzett oldalág belőle jobbra kiszakad. Nagy törmelék halmaz állja utunkat, azért mint valamely hegyre fel kell másznunk, kőröl-kőre lépve, s nedves kövön ki vagyunk téve annak a veszélynek, hogy egy sikamlás után lábunk a kövek közé szorul.

A tetőt elérve balról egy szép fülke tárul elénk, melynek falát a gyönyürü fehér cseppkő csillámló szőnyeggel vonta be, ha belemegyünk, feljárást találunk egy erkélyre, mely mint prédikáló szék uralkodik a barlang felett. Kijutva a fülkéből, leereszkedünk a itt mint a vizválasztó fal egy szép boltiv fogad bennünket: mint a leggyönyörübb arabeszkek, ugy függnek alá a csucsives boltbajtásról a stalaktitok, némelyek hossza nagyobb egy méternél, tövükben összeolvadnak s mint valamely függöny szövete tünnek fel. A földszinten is vannak stalagmitok, de ezek nagyon megcsonkitottak. — Mint szentélybe lépünk be a barlangnak ezután következő részébe, pedig az érdekes részletek ezután megszünnek. A barlang magassága is csökken a stalaktitok is hiányzanak, helyüket a barlang padlásán ezer meg ezer denevér foglalja el. A tovább menetelt megnehezíti a vastag guano réteg, melyet a denevérganéj képez. Két nyilás áll előttünk, de bármelyikbe akarjunk bejutni, óvatosnak kell lennünk, nehogy térdig süppedjünk a barna szinü anyagba. A jobb oldali nyiláson menve eljutunk végre egy kis kamrához, melybe csak hason csuszva lehet bemenni, itt van azon nyilás, hol a viz, mely a barlangot alkotta, hajdan kifolyt.

E kevésbé szép barlang annyiban megérdemli a látogatást, hogy az ember meggyőződjék arról, hogy a természet nem végez fél munkát; ha emberi készitmény volna e barlang, bizonyosan oldalain az ásó nyomai ismerszenének fel, vagy ha kövel volna bélelve, ennek szakadozását tanasztalnók, ellenben a természet gondos munkája a barlang falait azon mértékben, a mint nagysága növekedett, apródonkint bevonta többé vagy kevésbbé szép fehér cseppkő szőnyeggel s miután ezt elérte, a disziteshez fogott A természet munkája tökéletes, a cseppkő szőnyeg ugy össze van nőve a fallal, hogy csak az emberi erőszak távolithatja el onnan, önkénytes romlás nem igen áll be. A barlangot még maguk az almásiak is alig ismerik, mert azt mondják, oly messze benyulik a Hargittába, hogy a gyergyói kakasok kukorékolását lehet belőle hallani.

Ezután a patak mentén lefelé folytatva utunkat, elerjük azon nyilást, hol a patak a hegy alul ismét előbukkan, szép átlátszó kékesfehér vize szinte kinálkozik szomjunk lecsillapitására. Itt végződik egyszersmind a Vargyas canonja, ezután szép fagas völgy áll előttünk, melyben kocsival is lehet járni, azért Kőhalomból a barlanglátogatók egész eddig szoktak kocsin jönni.

Ezen részlet, ellentétben az előbbi vadregényességgel, igen kedves vonzó képet nyujt, a meredek, fenyüvel benőtt sziklák távolabb állanak, az egyesült meder vizben gazdagabb, a patak partján a fü szép zöld; itt ott ványoló és fürészmalom élénkiti a tájat; szóval, mig a cauonban némaság és csend uralkodik, itt az élet országa kezdődik. A mosolgó völgyben ugy érezzük magunkat, mintha Hades országából jöttünk volna az élők közé.

—

A ki Oláhfaluból akarja elérni a Vargyas völgyét, el kell szánva lennie mindenre, akár végrendeletet is tehet. Ut nem visz a Vargyashoz, pedig egyik mellék völgyében elég érdekes fürdő van; ez lövteiek birtokában levő Kiruj v. Szászok fürdője. — Oláhfaluból a kaszálókon megyünk keresztül-kasul, majd egy zsombékra hág a szekér-kerék, majd mocsárba sülyed, majd egy ág csapódik a szekéren ülő arczába, elég az hozzá, hogy minden elkövetődik arra nézve, hogy az utas kellően éber legyen. Végre is le kell szállni az embernek, s saját lábán kell leereszkedni a Kirujba, hol alig tudunk a meglepetésből magunkhoz jönni, mikor a folyó északnak folyik, holott azt képzeltük, hogy délfelé történik.

A fürdő gyönyörü katlanban fekszik, melyet délről halmos, hullámos hegyek határolnak, de északról meredek fal rekeszt el. Egy helyen egy sziklatorony kiválik a meredek falból, esténkint a tüzijátékokat itt rendezik a a fürdő vendégek mulattatására. A tüzi játék rendezése különben sem kerül sokba, mert egy-egy kidölt szurkos fenyüt meggyujtanak s ez oly szép lángot ad, melyben egész elragadtatással lehet gnönyörködni, a szurok azon kivül kellemes illatot is terjeszt, ennélfogva a tüzi játék a látás és szaglást egyforman gyönyörködteti. A medencze Ék szögletében van a vasas forrás, mely felett emelkedik a primitiv fürdő épület. Bár a fának bőviben vannak, mégis a medencze oly kicsiny s oly kevéssé mély, hogy egy ember hosszában alig fekhetnék bele, s ha feláll a viz nem ér fellebb ágyékánál. Az öltöző szobák is oly törpék, hogy egyikből a másikba látni át a választó falak felett.

A medencze DK. szögletéből jő a patak mely az ovális medenczét átszeli K.—Ny. irányban s azután északra fordul. Mivel kiszákmányoltatása előtt bővelkedett pisztrángokban, egy-egy szenvedélyes pisztránghalásznak most is nyujt elég szórakozást, mert elvétve egy egy pisztráng most is akad még horogra.

A köves mormoló patak jobb partján emelkedik egy sor lakás, a fürdő vendégek szállodája! Ablakok, ajtók minden egyes háznál el vannak torlaszolva illatos fenyü galyakkal, s forróbb délutánokon kellemes pihenő helyet nyujtanak. Különben ezen, valamint a székelyföld többi fürdőinek is előnye az. hogy a kánikulát nem igen érzi az ember.

A lakások nincsenek magasra emelve a patak szine felett. azért gyakran megtörténik, hogy a zápor után a völgyet elárasztja a patak s a lakosok kénytelenek a hiuban menedéket keresni, ez azonban jó kedvüket nem zavarja, mert a székelyföldön nagy esésük lévén a vizeknek, minden kiáradás hamar lefolyik.

Egy idegen a városban.

— Eredeti regény egy kötetben. —

[39. Folyt.] (Minden jog fenntartva.)

Irta: **Törös Tivadar.**

XXXI.

A bánya mélyében.

A mig a rendőr oda kinn járt, azalatt az igazgató egy papirszeletre pár szót irt, s oda nyujtotta a parasztnak!

— Fogja! Ezzel a mázsamester bebocsátja a bányába!

— De könyörgöm alásan . . .

— Micsoda? — vágott közbe az igazgató, — még mindig van kérni valója?

— Nagyságos igazgató ur! — rimánkodott a paraszt, — két rokonom van velem, nekik is volna valami mondani valójuk, ha kegyeskednék . . .

— No jól van, — dörmögött tettetett haragjában az igazgató tovább, — de aztán ne sokat fecsegjenek, mert aztán elcsapom a Ferdit is, meg a Lajcsit is!

A paraszt nagy hálálgatások közt, távozott és az igazgatósági épület előtt reá várakozó két bocskoros társával, a bánya felé siettek.

A hogy a paraszt elhagyta az igazgatósági irodát, a szomszéd szoba ajtaja azonnal megnyilt és egy nagy ember áradat özönlött a kis terembe. Elől jött a detectiv és Dersei, utánuk a Ferdi és Lajcsi bányamunkás öltözetben és megvasalva, hátul Stefán a volt fegyőr, szintén megvasalva és bányász ruhában, mig a menetet Nyikuláj és a Bundás zárták be.

Dersei rendkivül izgatott volt, s ilyen hangon is kérdé Károlytól:

— Ugy-e ön is felismerte?

Városi közügyek.

— **A septemberi közgyülés tárgysorozata.** —

Arad szab. kir. város törvényhatósága részéről september hó 14-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésben felveendő ügydarabok sorozata a következő:

1. A polgármester havi jelentése.
2. A nmlsgu vallás és közoktatásügy m. kir. ministerium leirata a város közönségének egy felsőbb leányiskola felállitása tárgyában tett felterjesztésére.
3. U. a. leirat a községi iskolák 1886. és 1887. évi költségvetésében bevételként előirányzott 3000—3000 forint állami segélyből folyóvá tett 4000 frt tárgyában.
4 Kolozsvár szab. kir. város törvényhatósági bizottságanak értesitése, ő cs. és apostoli királyi Felségének Kolozsvár városban való tartózkodásáról.
5. A nmlgü magyar királyi belügyminiszterium rendelete az aradvárosi kereskedelmi academiánál az igazgatói állás véglegesitése és ezen academia szervezete iránt készitett szabályzat tárgyában hozott közgyülési határozatra és ezen határozat ellen Müller Károly által beadott felfolyamodásra.
6. A tanács jelentése Asztalos Sándor és Móricz Samu 1848/49-iki honvédek emlékére Mármaros-Szigeten emelt emlékoszlop leleplezése alkalmával tartandó kegyeletes ünnepen a város közönségének képviseltetése iránt tett intézkedésről.
7. A polgármester jelentése az Asztalos Sándor emlékére Aradon felállitani szándékolt emlékszoborra a közgyülés által 1870 évben megszavazott 200 frtnak a m.-szigeti emlékoszlop költséghiánylatának fedezésére való átengedése iránt.
8. A közgyülés által kinevezett bizottság jelentése Asztalos Sándor nejének és fiának betelepitése és felsegélyezése czéljából rendezett gyüjtés eredményéről.
9. A tanács jelentése az aradvárosi alsófoku ipartanoncz iskola 1886/7 tanévre vonatkozó zárszámadás felülvizsgálata tárgyában.
10. Arad szab. kir. város közigazgatási bizottságának jelentése, a közigazgatás összes ágainak állapotáról az 1887 év első felére vonatkozólag.
11. Zolyomvármegye közönségének átirata az országos lelencz-alap és lelenczházak letesitése iránt a képviselőházhoz intézett felirat pártolása iránt.
12 U. a. az adóügyek ellátására külön állami közegekről való gondoskodás, illetve a községekre ruházott sokféle állami teendők ellátásával összekötött kiadásokhoz az állam részéről való hozzájárulás iránt, az országgyülés képviselőházához intézett felirat pártolása tárgyában.
13. A tanács jelentése, a meg nem convertált városi kölcsönök tárgyában.
14. Az aradi 13 vértanu szobor bizottság jelentése Zala György szobrász részére kiutalványozott 12,500 frt tiszteletdijról és Zala György által kért 4000 frt előlegről.
15. A tanács jelentése Nagy Mihály és társai aradi egyfogatu bérkocsi tulajdonosok kérvénye az érvényben levő dijszabályzat némely pontjainak megváltoztatása iránt.
16. Özv. Samu Dávidné szül. Ráth Fáni kérvénye szülésznői oklevelének kihirdetése iránt.
17. A tiszti ügyész jelentése a Rigó Jánossal kötött földhaszonbérleti szerződés jóváhagyása iránt.
18. A tanács jelentése Reisner és Goldsmidt Sándornak földhaszonbérlet átruházása iránt beadott kérvénye tárgyában.
19. U. az Fischer Lipótnak földhaszonbérlet meghosszabitása iránti kérvényére.
20. U. a. A Csobán Sándor által bérbe adott földének müvelésénél érdekelt felesek kielégitése iránt.
21. A gazdasági szék jelentése, földek bérbeadása iránt tartott árverések eredményéről.
22. U. a. A templom-utczai iskola épület eladása iránt kitüzött árverés tárgyában.
23. U. a. A Marosparti telkek eladása iránt kitüzött árverések eredményéről.
24. U. a. A jövő évben szükséges zab beszerzése tárgyában.
25. U. a. A vásártéri koresma bérbeadása iránt.
26. U. a. A szinházépületben Moskovitz Johanna által birt helyiség bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.
27. U. a. Az italmérési jognak heti és országos vasártereken való gyakorlása iránt kitüzött árverés eredményéről.

Aradon, 1887. september hó 6-án.

Irta:
Institóris Kálmán,
főjegyző.

KÜLFÖLD.

Az uj császár-találkozás A német császárnak és az orosz czárnak Stettinben való találkozásáról franczia, magyar és osztrák forrásokból eredő hirekkel szemben a „Nordd Allgemeine Zeitung" arról biztosithat, hogy jól értesült körökben e találkozásról mitsem tudnak. Az egész hir kizárólag találgatás eredménye és nem forog fenn semmiféle körülmény, mely arról tanuskodnék, hogy a czár Stettinben látogatást tenni szándékozik. Egészen alaptalan, hogy szeptemberben a német-orosz szerződés lejár, mert ily szerződés nem is létezik.

— **A bolgár ügy**. Párisi diplomatiai körök véleménye szerint az által, hogy Franczia ország Sophiában levő diplomatiai ügyvivőjét visszahivta, nem annyira gáncsot akart vetni a multra, mint inkább a jövőre nézve akart baratságos utmutatást nyujtani, hogy Sophiában komolyan vegyék fontolóra a porta és Európa gyámságának való alárendeltetését. Ha Bulgária a porta és a hatalmak közös actiójának akár szenvedőleg ellenszegülni akarna, ezzel a komolyabb veszélyt háritaná fejére. Azért a bolgároknak nem lehet eléggé ajánlani, hogy okosan, higgadtan és mérsékelten járjanak el.

A „Norddeutche Allgemeine Zeitung" czikkében, a „Kölnische Zeitung" legutóbbi számában „Németország és Oroszország" feliratu czikkével foglalkozván, következőleg nyilatkozik: A német politikának feladata, a birodalom és méltósága érdekében hogy a békét fenntartsa, mig az becsülettel fenntartható. Az ez irányban kifejtett müködés kiindulási pontja csakis a Németország által kötött szerződések alapján kereshető. Hogy a német politika különben sikeres béke müve s már 3 év óta Bulgária és fejedelmei által megzavartatik, bizonyára nem alkalmas a német politikusok rokonszevét Bulgária részére megszerezni. A békét épp ugy, mint az igazságot szerető német nemzet érdekeinek megfelel, ha Németország teljes sulyát latba vetve Európa tanácsában az iránt, hogy Európa a becsvágyó bolgár fejedelmeket és a miniszereket, kik Európát lángba boritani hajlandók, utasitsa, hogy a nyugalmat fenntartsák. Német-ország szilárdan ragaszkodik a Coburg és Battenberg által megsértett szerződésekhez, nem más hatalmak iránti szivességből, hanem azon tisztelet miatt, melylyel saját alairása iránt viseltetik. Azon frivolitás számára, melylyel Európa békéje az Orleans-Coburg-féle vállalkozás által koczkára tétetik, a mentségnek még csak látszata sem forog fenn. A Coburg herczeg vállalkozása csak ugy érthető, ha Coburg herczeget, mint a kizárólagos orleanista-politika viselőjét tekintik. Az Orleans-ház érdekei pedig oly természetüek, hogy az állandó béke azokat nem mozditja elő. Az európai háboru első sorban kérdésessé tenné a meglevő vivmányokat, utat és módot nyujtván a franczia-országi állapotok megváltoztatására is.

Illetékes helyen határozottan kijelentették, hogy az esetre, ha Artin orosz biztossal jönne Bulgáriába, elzárják előle a határt. Ha bármely oldalról megszálló hadtest közelednék, a bolgár fegyverek nem hevernek tétlenül. A megszálló csapatoknak a bolgár hadsereggel kell előbb számolniok. Ha Artin, ép ugy mint előde, csak vakuf biztosként, s az orosz kiküldött diplomatiai ügynök gyanánt akar szerepelni: az esetben tyitva áll előttük az ut, de ha más minőségben akarnanak az országba jönni, bizonyosan ellentállásra fognak találni. A bolgár ügyvivő arról a portát hivatalosan értesitette.

LEGUJABB POSTA.

— **Ferdinánd fejedelem Magyarországon**. A „Pesti Hirlap" hozza a következő, s kissé valószinütlen közleményt: Megbizható forrásból oly hirek érkeztek lapunkhoz, a melyek arra mutatnak, hogy az uj bolgár fejedelem megtartani készül kitüzött programmját. Jön Magyarországba. Emlékezni fognak olvasóink, hogy Coburg Ferdinand, midőn elindult volna birtokaba venni a bolgár trónt, felhivatalos uton kijelenté, hogy egyelőre csak 6 hetet szándékozik tölteni alattvalói körében. Le akarja tenni az esküt, megalakitja az uj kormányt, érintkezésbe lép az ország pártjainak vezetőivel s aztán visszatér, de nem Ausztriába, hanem magyarországi birtokaira. A czélbavett dolgokon immár tulesett s nyugodtan jöhet megpihenni Magyarországba. Hogy melyik nap hagyja el Sophiát, arról jelentés nem érkezett. A mi értesülésünk szerint a keleti express vonatok brüsseli igazgatósága felszólitást kapott, hogy e hó 9-ére külön vaggont rendeljen Orsovára, a hol ezek a vonathoz fognak csatoltatni. A külön coupékat a fejedelem fogja kiséretének egy részével elfoglalni és egyenesen vacsi jószágára utazik, hol már a mult héten megjelent a Coburg család egyik bizalmasa s a kastélyt rendbe hozatta. A fejedelem itt fog találkozni anyjával, Clementin herczegnővel s három hetet tölt birtokán. Ez alatt a három hét alatt talán szétfoszlanak azok a nehéz fellegek, melyek most oly sötétté tették a láthatárt a fiatal fejedelem előtt.

TÁVIRATOK.

— **A király Nyitrán.** —

Nyitra, szept. 6. (Az »Aradi Közlöny« eredeti távirata.) A király Ő felsége ma délután látogatást tett Roskományi püspöknél, s azután a papi seminariumba ment, hol megtekintette a könyvtárt. Innen az apáczazárdába hajtatott, s a látottak felett mindenütt megelégedését fejezvén ki, vissza tért a sátortáborba.

— **Nagy szinházégés.** —

London. sept. 6. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Exeter városában tegnap előadásközben a szinház kigyuladt, s teljesen leégett. **Eddig hatvan holttestet huztak ki a romok közül**. s husz sulyosan sebesültet a kórházba szállitottak.

— Rendkivül kitünő masqueja van, — felelte Károly, — de bizonyosra veszem, hogy ő az, Dengelegi.

— Akkor gyorsan! Tartóztassuk le őt, — szólt a detectiv, — egy perczet se veszitsünk!

— Kérem, collega ur, — tartóztatta őt vissza Dersei. — legyen nyugodt, nem siklik ki kezeink közül most az egyszer! — Itt vannak mind a hárman. Várnay és Zomora, bocskoros parasztoknak öltözve várják. Szépen lemennek a bányába, mi pedig a kosárral ereszkedünk le; ez a két ember, — szólt magyarázólag mutatva Lajcsi és Ferdire, — ártatlan képpel fognak dolgozni egy közelünbe eső helyen, például. . . .

— Például a legkülső tárna szélén, a honnan eltávolittatok most minden munkást! — vágott közbe az igazgató, s utasitásokat adott a becsengetett szolgának e tekintetben.

— Tehát a legkülső tárnában! — folytatá Dersei, — a mihez mi oly közel férünk a rendőrökkel, hogy mindent halljunk. Igy gyanutlanul fognak Dengelegiék nyilatkozni és egész vallomást tételt nyerünk a beszédből. Két legyet egy csapásra!

— Nagyon helyes! Nincs semmi kifogásom, — szólt a detectiv, de csak siessünk, nehogy Dengelegiék hamarább érjenek oda!

— Tudják, hogy első szókési mozdulatra lelövöm magukat? — kérdé Dersei Ferdi és Lajcsitól.

— Tessék nyugodtan lenni kapitány ur! Nem ér már nekünk semmit a szabadság! — sopánkodott a megtört Lajcsi, mire Ferdi igent bólintott.

— Nyikuláj! Nézd meg, hogy kinn állanak már az én embereim! — fordult Dersei a hű emberhez, ki sehogy sem akart e kalandtól elmaradni. Még az utolsó hajszára meg kellett, hogy ezt engedje neki a kapitány. A Bundás pedig a daroboutól nem akart elválni és igy ismét együtt volt a régi megbizható őrség.

Nyikuláj jelentette, hogy a négy rendőr kinn áll és azt izeni alázattal, hogy siessenek a kapitány urék.

— Bocsánat, — szólt hirtelen az igazgató, — nincs ilyen esetben szükség holmi tanufélékre? Az igazat megvallva, rendkivül kiváncsi volnék . . .

— Szükség nincs, — szólt kissé elmosolyodva a detectiv, — de ha tetszik tarthatnak velünk az urak!

— Nos, mérnök ur? — kérdé Károlyt az igazgató.

— Nekem csak örömet szerez, ha látni fogom, a mint Dengelegit, egykori „vetélytársamat" megkötözik! — válaszolt nevetve Károly.

— Tehát előre!

Ezt a detectiv commandirozta, ki elől menve vezette az egész társaságot, melyhez az udvaron négy fegyveres rendőr csatlakozott, s szigorúan ügyeltek a fogoly Ferdi és Lajcsi, valamint a volt fegyőrnek Stefánnak minden mozdulatára.

Igy aztán nagy gyorsasággal haladtak, s mihelyt a bányakosár nyilásához értek, az igazgató beszüntette a sófelhuzást és a kosarat csakhamar kiparuázták, a csiga kerekét hajtó lovak kocsisát pedig figyelmeztették, hogy lassan ereszsze körül a lovakat, mert emberek ereszkednek le a kosárral. Erre az igazgató, Dersei és a detectiv beleültek a kosárba, a lovak megindultak rendes lépésben és pár pillanat mulva a sötétség nyelte el őket.

— Megá—á—álj! — hallatszott fel a bánya nyilás ájtajánál fülelő munkáshoz a bánya mélyéből. Ez ugyanazt kiáltá a kocsisnak és a lovakat azonnal megállásra kényszerité az erősen visszahuzott kantár.

Az igazgató, Dersei és a detectiv, egész könnyüséggel szállottak ki a só-föld felett pár arasznyira álló kosárból. Ugyanez ismétlődött még kétszer a kosárral és néhány percz mulva mindnyájan lennt voltak a bánya mélyében. A Bundás is lekerült, mert nem lehetett vele birni oly irtózatos dühre és üvöltésre fakadt, midőn észrevette, hogy Nyikuláj is betül a kosárba.

Mindnyájan a legkülső tárna boltozatos nyilása előtt állottak. Az igazgató gyorsan betekintett. Egy jó puskalövésnyire fekvő távolságig a tárna teljesen üres volt.

— Petru—u—u! — hangzott tőle a másik pillanatban. — Petru, a munkások felügyelője, csak hamar megjelent és két lámpát hozott magával, valamint a dologhoz való vágó eszközöket.

— Jól van Petru, elmehetsz! — szólt az igazgató s mikor Petru eltünt, Ferdiékhez fordult. Menjetek be azonnal ide a külső tárna szájába és kezdjétek a tulsó oldalfalat bontani! A többit ugy hiszem, tudjátok? — kérdé Derseitől.

— Be vannak dressirozva! Tehát gyorsan, előre:

Ferdi és Lajcsi beléptek a külső tárna szájón és elkezdték a külső falat egész erővel metszeni a csákányokkal. Az igazgató magához inté Derseit és a detectivet és pár lépést haladva a tárna oldala mellett, megállitá őket E helyen egy természetes nyilás volt, mely kitünően alkalmas volt tölcsérszerü alakjával arra, hogy kivülről mindent látni lehessen a tárnában, de onnan ez egyáltalán nem volt észrevehető.

— Innen mindent fogunk látni és hallani! — magyarázta az igazgató; most pedig vigyázni! Ugy hiszem, hogy Dengelegiék már leértek a bányaba a lépcsőkön és nemsokára fogjuk hallani a sót ropogni a lábuk alatt.

Dersei utána nézett a rendőröknek s azokat a Nyikuláj és a Bundással együtt a tárna bejáratának háta megé állitá. Ő maga, Károly, az igazgató és a dedectiv a tárna előbb leirt nyilása előtt helyezkedtek el. Dersei és a collegája, ekkor megvizsgálták a revolvereiket. Minden rendben volt.

Tagadhatlan, hogy valamennyiüket, sajátságosan nyomasztó komolyság fogta el. Hitték, hogy a dolog nem tréfa és három olyan kétségbeesett gazember mint Dengelegi, Várnay és Zomora nem fogják magukat olcsón adni. Tehát el lehettek mindenre készülve.

Mintegy tizperecznyi várakozás után az apró sószemek valóban elkezdtek ropogni és a Dengelegiéket vezető átöltözött rendőr szava hangzott fel:

— Lajcsi, Fe—erdi!

— Ha—a—allom! — volt erre a betanult válasz a Ferdi részéről.

Ez. ugy látszik, a jövevényeket megnyugtatta, mert a léptek közeledtek, s igen kevés idő mulva Dengelegi, Várnay ügyvéd, Zomora és az általuk nem ismert rendőr, beléptek a tárna nyilásán a nagy komolyan dolgozó Ferdiékhez.

Derseitől kezdve Nyikulájig, valamenynyinek ugy dobogott erre a lesben állók szive, hogy mindenki jól hallotta a magaét.

(Vége köv.)

Az

„ARADI KÖZLÖNY"

(megjelen minden nap).

előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt	— kr
Fél évre	6 „	— „
Negyed évre	3 „	— „
Egy hóra	1 „	— „

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre	14 frt	— kr
Fél évre	7 „	— „
Negyed évre	3 „	50 „
Egy hóra	1 „	20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legczélszerübben posta-utalványnyal, **mielőbb beküldeni**, hogy a lap pontos expeditióját fennakadás nélkül teljesithessük.

Arad, 1887. szeptember hóban.

Az „Aradi Közlöny"
szerkesztősége és kiadóhivatala.

NAPTÁR.

September 7. Szerda. Róm. cath. naptár: Regina sz. vt. Prot. naptár: Regina. Görög orosz naptár (augusztus 26.) Adorján. Nap kél 5 óra 26 perczkor. Nap nyugszik 6 óra 29 perczkor

September 9. Aradmegye közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. e. 9 órakor.

September 12. Aradmegye rendkivüli közgyülése d. e 10 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Salacz Gyula** kir. tanácsos, polgármester tegnap utazott el Mármarosszigetre, hogy az ott holnap megtartandó Asztalos-ünnepélyen Arad város közönségét és törvényhatóságát, továbbá mint az aradi honvédegylet tiszteletbeli elnöke az egyletet is képviselje. A polgármester egy diszes nemzeti szivű szallagot vitt magával, mig a koszorut távirati uton M.-szigetre rendelte meg. Salacz polgármester rövid beszéd kiséretében fogja elhelyezni a koszorut a leleplezett szoborra, kifejezésre juttatva Arad kegyeletét, melylyel egykori hős védője emlékének adózik. A polgármester vasárnap reggel érkezik vissza Aradra s addig a polgármesteri teendőket Institorisz Kálmán főjegyző végezi.

— **Városi virilisták figyelmébe.** Ezennel közhirré tétetik, hogy Arad szab. kir. város törvényhatóságnál 1888. évben üléssel és szavazattal biró legtöbb adótfizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzéke a városi adóügyi osztály hivatalos kimutatása alapján f. évi september hó 12. és 13-ik napjain d. u. 3—5 óráig fog az igazoló választmány által, a városház emeleti kistermében tartandó nyilvános üléseken megállapittatni. Mindazok, kik a 1886. évi XXI. t. cz. 26-ik §-ban foglalt jogkedvezményre igényt tartanak s adójukat kétszeresen ohajtják számittatni tartoznak, azt szóval vagy irásban a kellő igazoló okmányok felmutatása mellett az igazoló választmánynak, a fent kitüzött határidőben tartandó ülésén bejelenteni. Arad 1887. évi september hó 6-án. Varjassy József, igazoló választmányi elnök.

— **Aradmegye központi választmánya** tegnap délután ülést tartott, melyen a képviselőválasztók jövő 1888 évre összeállitott névjegyzéke ellen befolyt felszólamlásokat intézte el. Összesen 10 felszólamlás érkezett be s ezek közül 8 helyt adólag 2 pedig elutasitólag intéztetett el. A választmány határozatai a törvény értelmében folyó september hó 20-ától 30-ikáig Páris Gábor aljegyző, mint választmányi jegyző, irodájában, közszemlére lesznek kitéve, hol azokat az érdekeltek megtekinthetik s esetleg felebbezéssel élhetnek. A határozatok külömben az illető felekkel kézbesités utjan is közöltetnek.

— **A hadgyakorlatokhoz**. A 34. gyalog-hadosztály felvonulása Erdélybe. a hadgyakorlatokhoz a következőképp megy végbe: Szeptemberhó 12-én a 68. gyalogdandár a 33. gyalogezred 3, a 61. és 83. gyalogezred 1—1 zászlóaljával elindul Karánsebesről Szakulra (22 kilométer); september 13-án Lugosra érkezik (22 kilométernyi ut). E napon a 7. hadtest-tüzér-ezred 1-ső (nehéz) üteg-osztálya belép a dandár kötelékébe. September 14-én pihenő Lugoson. Szeptember 15-én gyalogmenet Facsetra és Batyestre (33 kilométer). Itt a 7. hadtest-tüzér-ezred 2-ik (könnyü) üteg-osztálya lép be a dandár kötelékébe. September 16-án a dandár a Radna-Lippa felől jövő 17. gyalog-hadosztály élén gyalogmenettel megy Abuca és Guradobra vidékére (36 kilométer). September 17-en gyalogmenet Maros-Némethire. — A 67. gyalogdandár, a 43. gyalogezred 4 és 29. gyalogezred 3 zászlóaljával, az 1. szamu huszárezred 3 századával és a 14. s-ámu nehéz tábori üteg-osztálylyal september 14-én indul el Karánsebesről és september 17-én Hátszegre érkezik. Szeptember 18-án az egész hadosztály pihenőt tart; september 19. 20. és 21-én azután a hadgyakorlatok következnek.

— **Bonts Döme** kir. tanácsos közjegyző hat heti távollét után Aradra viszsza érkezett.

— **„Az Aradi Lövészegylet"** felkéri mindazon t. tagokat, kik a temesvári díjlövészetnél résztvenni ohajtanak, hogy azt legkésőbb f. hó 7-én, déli 12 óráig az elnökségnél bejelenteni sziveskedjenek. Az elnökség.

— **Kedvező adatok** tüntetik fel az elmult hét népesedési viszonyait Aradon. Meghalt 20 egyén — évi arány 26:8 — és pedig 13 fi és 7 nő. született 44 gyermek — évi arány 59:0 — és pedig 22 fi, 22 nő. A születések száma tehát 24-gyel haladja meg a halálozásokat.

— **Ormós Péter** alispán az aradhegyaljai gazdakör egy átirata alapján, felhivta Bánhidy Antal báró járási főszolgabirót, hogy a gazdakör által Gyorokon rendezendő gyümölcs-, szőllő- és borkiállitást saját hatáskörében támogassa és pártfogásában részesitse.

— **Asphalt-átvétel**. Emlitettük annak idején, hogy a városi tanács az asphalt-társulat kérelmére egy bizottságot küldött ki, mely az asphaltozott gyalogjárók közül azokat, melyeknek próbaideje már lejárt vizsgálja meg, hogy a vizsgálat alapján a város azokat tulajdonába átvegye. A bizottság Parecz István tanácsnok elnöklete alatt most vizsgálja a főtéri asphaltot, melynek egyes darabjai e czélból helyenként fel vannak szakitva.

— **A nagy szárazság** miatt panaszkodik most a legtöbb szőllős gazda. A szőllő levelek mind száradnak és fonnyadnak a fürtök is. Egyes helyeken a tőkék egész kopaszon állanak már. Természetes, hogy mindenütt csak esőt várnak.

— **Az aradi vadászok** egyre szaporodnak. A polgármesteri hivatalnál eddig már 63 Arad város területére vonatkozó vadászjegy lett kiváltva.

— **Az aradi főrabbi Kolozsvárott**. Kolozsvárról irják, hogy ott hétfőn avatta fel Rosenberg Sándor aradi főrabbi az ujonnan épitett neolog zsidó imaházat. Az ünnepélyen Kolozsvár város kitünőségei vallaskülönbség nélkül voltak jelen. A magyarul tartott beszéd a közönségre nagy hatást tett. A diszlakomán az első felköszöntőt Fischer Vilmos hitközségi elnök mondta a királyra, a királyi családra és hazára.

— **Névváltoztatás**. Robitsek József aradi lakos ugy saját, mint Victoria nevü kiskoru leánygyermekének vezetéknevét belügyminisóteri engedélylyel „Révai"-ra változtatta át.

— **Körözött gyermekgyilkosnő**. Bregyán Anticza, bokszegi illetőségü 35 éves g. cath. hajadon gyermekgyilkossággal volt vádolva az aradi törvényszék előtt s a vizsgálat egy része alatt le is volt tartóztatva. Időközben sikerült ismeretlen helyre eltávoznia s az aradi törvényszék most országszerte körözteti. Letartóztatás esetén az aradi ügyészség börtönébe szállitandó.

— **Az aradi m. kir. adóhivatalhoz** 1887. január hó 1-étől kezdve augusztus 31-ig Aradvárosa befizetett: 263,87[illegible] frt 33 kr állami adót, hadmentességi dijban pedig 1883 frt 8 krt. A kerületi községek 83,529 frt 72 kr állami adót, hadmentességi dijban 2440 frt 49 krt közvetlen adófizetőktől befolyt 206,156 frt 76 kr. Összesen befizettetett rendes állami adóban 552,557 frt 81 kr, hadmentességi dijban 4323 frt 67 kr. Az 1887. évi adóelőirás összesen 891,187 frt 98 kr. Igy a hátralévő 5 hóra még csak 337,630 frt 17 kr esik, a mi mindenesetre arról tanuskodik, hogy az aradi adófelügyelőség kerületében a legpontosabb adófizetők vannak.

— **Kórházi költségek**. A belügyministerium az aradi közkórházban ápolt és elszegényedett betegek ápolási költségeire 3781 frt 74 krt. utalványozott.

— **Adomány**. Spitzer Ignácz aradi lakos atyja Spitzer Izrael emlékére 25 frtot adományozott az árvaház-alap javára.

— **Csongrádmegye főispánja** Rónay Lajos, mint a szentesi és mindszenti lapok — állitólag — megbizható forrásból értesülnek, 17 évi szolgálata után megrongált egészségére való tekintetből állásáról le fog köszönni.

— **Életunt asszony**. Nagy feltünést keltett hétfőn délutáu Temesvárott egy nő önöngyilkossági kisérlete, aki két gyermekével — egyik másfél a másik négy éves — az uszodahid közelében a Bégacsatornába vetette magát. Több ott játszó gyermek észrevette a végzetes tettet és segélyért kiáltott. Szerencsére éppen akkor jött a sétányon végig Schosulan Nándor dohánytözsde-tulajdonos, a ki a vizbe ugrott és a nőt, két gyermekével együtt partra hozta. A megmentett nő ujra a vizbe akart ugorni és a derék életmentőnek minden erejét kellett felhasználni, hogy ebben megakadályozza. Pandurokat requiráltatott, a kik az életuntat kocsin szállitották lakására. A körülbelül 43 éves nő egy temesvári fogyasztási adóügynök neje és áldott állapotban van. A két gyermeket kötéllel a sajat testéhez kötötte, ugy hogy ezek meg sem mozdulhattak. Hirlik, hogy családi viszály birta szörnyü elhatározására. Jelenleg orvosi kezelés alatt van és sulyosan beteg.

— **Szinészet Cs.-Palotán**. Egy kilencz tagból álló vegyes társaság pár napja a palotaiak müigényei épülésére játszik a nagyvendéglő kocsi állása alatt. Thalia papjai, — irja levelezőnk — bizony sovány bevétellel eresztik a ponyvát le az előadott darabok után. Megtörtént, hogy egy darab pártolás hiánya miatt nem adatott elő. A rossz idő végett az élelmes vendéglőst pedig egy kofa ostromolta éjjeli szállásért, s miután a darab elmaradt s a szin üresen állt, a kofa kocsiját betolatta a nézőtérre s a lovakat felköttette a szinpadra, mely ötletén egy vig kompánia jót mulatott, a kofa pedig hálásan köszönte meg a vendéglősnek, hogy száraz alá juttatta.

— **Több tehéntulajdonos** az iránt intézett kérvényt a városi hatósághoz, hogy a főtéren sarjadzó füvesen jószágait legeltethesse. Illetékes helyen azonban, — mint értesülünk el vannak határozva a kérelmet visszautasitani, minthogy e fü nagyban emeli a város szépséget.

— **Az „Aradi torna-vivó-egyesület"** f. hó 7-én ma szerdán — kezdi meg az ez évi cursust hetenként: hétfőn, szerdán és pénteken 6 órától 8-ig. Az elnökség.

— **Esküvő**. Tóth Vilmos előnyösen ismert uj-aradi kereskedő, Domonkos Lajos aradi czukrász unokaöcscse tegnap délutan 6 órakor vezette oltár elé Uj-Aradon Kakujay Ilona kisasszonyt, Kakujay István borterme lő kedves és bájos leányát. A tiszta szerelmen alapuló frigyhez állandó boldogságot kivánunk.

— **A makói népünnep**. A makói dalárda vasárnap a népkertben jól sikerült népünnepélyt és ezután tánczvigalmat rendezett. A népünnepély rendező bizottságának az elnöke Szentes Vidor közjegyző volt. Az ünne-

pély délután 2 órakor egy tréfás felvonással kezdődött, a mely keresztül haladva a város főbb utczáin, 3 órára visszatért a népkertbe. Itt a dalárda elénekelte a Hymnust. Ezután tánczversenyt követezett, majd lepényverseny a mivel be lett bizonyitva, hogy a lepényversenyeknek néha káros következményeik vannak. A verseny ugy kezdődött, hogy egy óriás lepény közepére rátették a dijat, egy ezüst forintot. Most már a ki oda leghamarább beeszi magát: azé lesz a forint. Neki is állott vagy nyolcz csizmadia süvölvény és ették magukat boldogan a lepény közepe felé. Közülök kettő, a kik jobb ügyhöz méltó buzgalommal küzdöttek, nagy előnyben volt a többi felett és egyszerre ért a czélhoz. A dolog vége aztán az lett, hogy éppen amint már az utolsó lófejet ennék, — az ajkaik összeértek és az egyik leharapta a másiknak az ajkát. — A szépségversenyen Rácz István fiatal legény és Kovács Mari 13 éves leány nyertek az első dijat. A tánczversenyen pedig Magai Rozál és egy Diós nevü legény. Azután zsákverseny volt, a mikor egy nebuló kihasitotta a zsakot és igy futott. Esti 7 órakor a szinházban diszelőadás tartatott kis számu közönség előtt. Ezután a tánczrigalom következett, a melyen negyven pár tánczolta a négyest.

— **Közös értekezlet.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara legközelebbi közgyülésére felveendő tárgyak megalapitása végett tegnap délután 5 órakor az iparkamara helyiségében a szakbizottságok közös értekezletet tartottak.

— **Az arad csanádi vasutak** uj palotája Aradon gyorsan épül. Pár hete, hogy a földből a falak kiemelkedtek és ma már az első emelet falain dolgoznak és igy nem is sok idő telik be, mig Arad ez uj diszes palotája készen áll.

— **Ipariskolai beiratások.** Az Arad sz. kir. városi alsófoku ipáriskolában a beiratások csütörtökön folyó hó 8 ikán délelőtt 9—12-ig pénteken folyó hó 9-én este 5—7-ig, vasárnap folyó hó 11-én délelőtt 9—12-ig, kedden folyó hó 13-án és szerdán folyó hó 14-én este 5—7-ig fognak eszközöltetni a templomutczai elemi iskola földszinti rajztermében. Felhivatnak a tanoncztartó iparosmester urak hogy tanonczaikat e napokan okvetlenül beirassák. Beiratásnál az előző évi iskolai bizonyitvány, oly tanonczoknál, kik ipariskolába még nem jártak, az ipartestülettől nyert beszegődtetési igazolvány, vagy szerződés mutatandó fel. Tandij egy frt és az ellenőrző könyvecske dija 10 kr, tehát 1 frt 10 krt tartozik minden tanonez magával hozni a beiratáshoz. Oly tanonczok, kik mult iskolai évben az ipariskola harmadik osztályát kielégitő eredménynyel elvégezték s ezt felmutatandó bizonyitványukkal igazolják, a hétköznapi oktatás alól fel vannak mentve, azonban a tandij lefizetése mellett a vasárnapi rajzórákra beiratandók. Arad, 1887. szept. 6. Az ipariskola igazgatósága.

— **Emberölés.** Dragsan községben vasárnap délután Vukovon József odavaló földmives részeg állapotban összeverekedett egy Gruics Joan nevü földijével. Veszekedés közben Vukovon ráütött Gruics halántékára, mire ez azonnal szörnyet halt. A gyilkos feljelentette magát a biróságnál.

— **Kitiltott lap.** A Londonban megjelenő „Londoner-Zeitung" czimü hirlaptól a postai szállitás kedvezménye a magyar szent korona országainak területére nézve megvonatott.

— **Magyar diszruhák készitése Aradon.** Az erdelyi főrangu urak közül többen rendeltek meg Aradon, a király fogadtatása alkalmából aradi jó nevü szabók üzletében diszmagyar ruhákat, a mi csak dicseretére válik az aradi iparnak.

— **Czégváltoztatás.** Hartenstein Herman gyomai terménykereskedő Vilmos fiát maga mellé tarsul vevén, a czég a b.-gyulai kir. törvényszéknél, mint kereskedelmi biróságnál Hartenstein Herman és fia terménykereskedők czége alatt bejegyeztetett.

— **A temesvári lövészünnepélyhez.** Az uj temesvári lövészcsarnokban vasárnap próbálták meg az uj jelzőkészüléket, melyet ezentul az eddig divatban volt csengetyü helyet fognak a lövések eredményének jelzésére használni. A próba kitünően sikerült. A fővárosból vasárnap számos vendég jelentette be lejövetelét.

— **Iparügy.** Iparigazolványt nyertek ujabban: Aradon Skriba Antal mészáros iparra, Goron Gábor kovács iparra, Bodán Jánosné, szül: Tomits Felicza szárazhal kereskedésre. Aradmegyében Pankotán Bogdán Jánosné, szül: Tomits Felicza fiók szárazhal kereskedésre, Szent-Mártonban Stark Mihály ács iparra; Simonyifalván Schneider Károly, vegyeskereskedésre Csanádmegyében Battonyán Markó János, czipész iparra Makón Kallos József asztalosiparra, Szücs Ferencz szabó iparra; Hunyadmegyében Brádov Zerna Ilie tímár iparra; mig ellenben Makón Peity Lajos és neje Csestus Erzsébet kalapos üzletöket beszüntették.

Hazánk és a főváros.

— **A szerb király vadászatai Magyarországon.** Kenézről, Andrásy Manó gróf birtokáról irják Milán király ott tartózkodasa alkalmából. A király, a ki kiséretével (hetedmagával) hat négyesfogatu kocsin jött át a réven Tisza-Lucról, első nap a szigeten fáczánokra vadászott, második nap őzre és dámvadra s ugyanekkor két dámvadatt ejtett, harmadnap kiment a Tiszára és másfél óráig halászott együtt a halászokkal s a sajátkezüleg halójába keritett kecsegéket stb. maga hozta haza a konyhára. Halászat alatt a Tisza partján halászlevest főztek neki a halászok, melyből, valamint a nyárson sültből is, jóizüen evett; negyednap foglyokra és őzekre vadászott, mely alkalommal a gyepen kukoriczát és szalonnát sütöttek számára, a mit jóizien el is költött. Vett a hires tiszadobi pipákból is egyet magának s azt megtömvén dohánynyal, józüen füstölt belőle. Itt ünnepelte (24-ikén) születésnapját, melynek reggelén a kastély ágyuja hat lövéssel üdvözölte a királyt. Itt időzése alatt Tisza-Dobról egy vándoz szinész-társaság állitott be a szigetbe és este serenáddal tisztelte meg a királyt s a dobi czigányok is áljöttek neki muzsikálni. Egy este a szigeti pásztor bus dalokat furulyázott a mezőn, a király utána ment a hangoknak, de a pásztor, a mint észrevette az idegen urat, meg akart szökni helyéről. A király intett neki, hogy maradjon s kézjellel értésére adta, hogy folytassa a furulyázást, azután meghallgatott egynehány nótát s két darab aranyat adván a pásztornak, visszatért a kastélyba. Egyáltalában ugy tünt fel, hogy a király itt a szigeten, távol minden zajtól és politikától, kitünően érzi magát. Az aranyakat bőkezüen osztogatta itt is és sok szegény áldását viszi innen magával. 25-ikén reggel távozott el." Gömörben időzése alatt a szerb király meglátogatta a dobsinai jégbarlangot is, hol Ruffiny Jenő bányamérnök (a barlang felfedezője) kalauzolta s az érdekesebb helyeket tüzetes ismertetések és magyarázat kiséretében mutogatta meg. A barlangból kijövet a dobsinai polgármester felkérte a szerb királyt, hogy nevét a látogatók, könyvben külön lapra irja be s engedje meg, hógy a jégbarlang nagy terme a megtisztelő látogatás emlékére, örök időre Milán király teremnek neveztessék, mibe a király — a figyelemnek megköszönése után beleegyezett.

— **Rendőri tapintatlanság áldozata.** A budapest-erzsébetvárosi kapitányság fogházában hétfőn éjjel véres, izgalmas jelenet játszódott le. A rendőrök csavargás miatt bekisértek egy rongyos alakot, ki tapolcsányi születésü, Horváth János, 30 éves molnár-legénynek mondta magát. Erőseu védekezett a letartóztatás ellen. Azt mondta, foglalkozás nélkül áll es szegénységre jutott ugyan, de jó családból való s nem követett el semmi rosszat. A védekezés nem használt, betuszkolták egy magános czellába s rázárták az ajtót. Az éj folyamán aztán a foglyon őrülési roham tört ki. Eltorlaszolta az ajtót s vad orditozás közben törni, zuzni kezdett, a mi keze ügyébe esett. A rendőrök betörték az ajtót, de a vadul kaczagó őrült az eltört ágy egy darabjával kezében támadó állást vőn s aztán valóságos csata folyt, mig megkötözték s a Rókusba vitték. Egy rendőrt fejbe is ütött, csak kemény kalapja menté meg a sulyosabb sérüléstől. Dulakodás után pedig a dühöngő homloka is mély sebből vérzett. Mondják, hogy maga sebezte meg magát, — alkalmasint valamelyik „finom" bánásmódu rendőr kardjával.

— **Magyar leányok Bombeyban.** Pécsről irják az alabbi történetet: 1882. ápril hónapjában két fiatal pécsi leány, Schunk Mária és Matild nővérek, Bombaybe utaztak egy ott megtelepedett Fuchs Ödön nevü magyar ember kávéházába, pénztárosnőknek. Azonban csalatkoztak várakozásaikban és minden segélyforrás nélkül kénytelenek voltak az odavaló osztrák-magyar conzulhoz folyamodni, ki 10,000 dollár árán uj kávéházat rendeztetett be számukra. A szép magyar nőhöz czimzett kávéház jól jövedelmezett és a lányoknak módjukban volt a kapott kölcsönt lassankint törleszteni. Egy Olaszországból kivándorolt bombayi gyapjugyáros, névszerint Mandolfo sürün járt el a kávéházba és annyira megszerette az idősebbik leányt, Máriát, hogy megkérte a kezét. A mint megérkezett a leány anyjának beleegyezése, boldog pár lett belőlük és Schunk Mária két évvel ezelőtt egy leánynak lett az anyja. Mult vasárnapon megható jelenet játszódott le a pécsi pályaházban. Látogatásra érkezett Bombayből Schunk Mária a leányával és férjével, kiket egy összetöpörödött anyóka, a Schunk leányok anyja, vart ott és balmozott el szeretetével. Mandolfo gyáros nehány hétig marad Pécsett és aztán körutazást téve egész Európán át, visszatér Bombaybe.

— **Rövid hirek.** A Starcsevics-per Zágrábban nagyon hosszura nyulik, a vád- és védbeszédek csak szombatra várhatók; az itélet pedig jövő hétfőre. — A vidéki szinészet állapotát szomoruan illustrálja az a tény, hogy Danz Lajos szinigazgató beállott II-od osztályu közrendőrnek. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy Bölönyi József neveztetett ki a kolozsvári szinház intendánsává. — A királyáltalános kihallgatást a de hó 24-én Kolozsvárt. Előjegyezhetni e hó 19-étől kezdve Marzsó Géza cabinetfogalmazónál Kolozsvárt. — Pécsetta posta és távirda uj igazgatójának, Opris Péternek, tisztelére szivélyes ovatiót rendeztek, a tisztikar testületileg tisztelgett, délben diszlakoma volt, este pedig tánczmulatság. — Nagy-Kikindán Domoskos Jenő gymnáziumi igazgató, negyedszázados jubileuma alkalmából, 200 forintos alapitványt tett a mathematikában legjobb sikert tanusitó tanulók javára.

A nagy világ.

— **Mikor a Rotschildok szegények voltak.** A Rothschild-ház szerény kezdetére emlékeztet egy frankfurti polgár birtokában levő okmány. Ez az öreg Rothschild Mayer Anzelm egy üzleti levele, melyben egy üzlettársának bejelenti, hogy fiait üzletébe, mint részeseket felvette. A levél igy hangzik: „Frankfurt a Majna mellett, 1810, szeptember 28. Ezennel van szerencsém önnel tiszteletteljesen tudatni, hogy ama hathatós segitség folytán, melyben fiam, Rothschild M. A. . . . M. S. és M. K. üzletemet hosszu idő óta részesitették, indittatva éreztem magamat, hogy őket az üzletbe, mint igazi részeseket felvegyem és „Rothschild Mayer Anzelm és fiai" czég alatt ezentul nevezett fiaim társaságában folytassam kereskedelmi üzleteimet, melyek — több mint negyven éven át, hizelgek magamnak vele, hogy minden barátom megelégedésére vittem. Midőn az irántam eddig tanusitott bizalomért meleg köszönetet mondok, kérem önt, ruházza azt át uj társaimra, is és legyen meggyőződve, hogy nem lesz más törekvésünk, mint hogy barátainkat becsületesen kiszolgáljuk és további bizalmukra méltóknak mutatkozzunk. Kérem önt, vegye tudomásul aláirásainkat és fogadja köteles nagyrabecsülésünk ama biztositását melylyel maradtam stb."

— **Magyar szücs diadala Párisban.** Párisból irják, hogy a párisi magyar egylet penztárnokát: a kisvárdai születésü Ujszab Lajos szücs-iparost, ki pár év alatt a franczia nyelvet teljesen elsajátitá, meglepő kitüntetés érte. A mult hó közepén Rouvier franczia kormányelnök neje, ki igen finom izlésü nő, megbizta őt, hogy izlése szerint készitsen neki egy csinos téli bundát. E hó elsején nyujtá át neki. A miniszternének annyira megtetszett, hogy midőn a számlát átvette, mely 335 frankról szólt, ez összeg helyett 500 frankot adott át neki. Egyszersmind megigérte, hogy ajánlani fogja barátnőinek.

— **Rövid hirek.** Turolla Emma, ki Dél-Amerikába ment vendégszereplésre, Buenos-Ayresben oly sulyosan megbetegedett, hogy felgyógyulása kétséges. Kullrich Vilmos, a kitünő éremvető, Berlinben meghalt 66 éves korában. — A franczia próbamozgósitásról azt irják, hogy eddig nagyon jól sikerült, csak a lótulajdonosok vonakodnak lovaikat átengedni, inkább birságot fizetnek. — New-Yorkból jelentik, hogy a Saco és Biddeford-féle mainei takarékpénztár egy hivatalnoka megszökött, miután az intézettől 276,000 dollárnyi kötelezvényt és 3500 dollár készpénzt lopott. — Gráczban elfogtak egy Kleinhappel nevő suhanczot, ki meggyilkolt egy 84 éves szegény öreg nőt, hogy kifoszthassa. — Nagy tüzvész volt a galiczai Uhercze faluban, mely teljesen leégett; egy ember is oda veszett. — A párisi „Figaró" felelős szerkesztőjén az a malheur esik meg, hogy a voltakép külföldiekre irányuló kémtörvények alapján beperlik a mozgósitási terv idő előtti közlése miatt; a törvény öt évig terjedhető fogságot és 5000 frankig emelhető pénzbüntetést szab az oly vétségre; az a hir tehét meglehetősen drága lesz.

Irodalom és művészet.

— **Ráth Mór**, táradhatlan könyvkiadónk kiadásában ismét több munka és füzetes vállalat folytatása jelent meg: Arany János hátrahagyott iratai és levelezése. Harmadik füzet ára 40 kr. — Eletemből. Igaz történetek, örök emlékek, humor, utleirás Irta Jókai Mór. Tizenkettedik (kettős) füzet. Ara 80 kr. — Gróf Benyovszky Móricz életrajza. Saját emlékiratai és utleirásai. Képekkel, térképekkel autographokkal stb. Második füzet. Eletrajz. Irta Jókai Mór. 49—96 lap és képmelléklet: Benyovszky megtámadja Formosa bennszülötteit. Ara 40 kr. — Shakspeare szinműveinek diszkiadásából a 34-dik füzet jelent meg („Hamlet" bevezetésével). Ara 40 kr. — Szemere Bertalan levelei (1849—1862). A magyar nemzet családi könyvtárának 47-dik kötete. 310 lap. Ara 1 frt. — V. Károly császár lemondása és végnapjai a szt. yusti kolostorban. Irta Prescott V. H. Ford. P. Szathmáry Károly. Második kiadás. 196 lap. Ara 50 kr. — Megemlitjük itt egyuttal, hogy Ráth Mór könyvkiadóhivatala Budapesten sok oldalról történt felszóltások, folytán elhatározta, több mint negyedszázad alatt közrebocsájtott kiadványaink jegyzékét, most először teljesen, a művek kimeritő tartalmával és pontosan megjelölve a többféle kiadásokat, kinyomatni, érezvén a kötelezettséget, ezen, hazánk ujabb korszakára nézve oly fontos irodalmi és politikai adalékokat még oly időben összeállitani, midőn a kiadott munkák legnagyobb része, habár csak néhány példányban is, készletben van, vagy a kiadó magán könyvtárában még megtalálható. Ezen könyvjegyzék első két ive megjelent és kivánatra mindenkinek ingyen és bérmentve elküldetik. — A többi ivek rövid idő mulva szinte megjelennek, és minden irodalombarát rendelkezésére állanak.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK

— **A mályvagyökér bűne.** Sz. L. alig 16 éves szőke borossebesi paraszt leány látogatóba ment egy 70 éves öreg javasasszonyhoz, ki a környéken arról volt ismeretes, hogy a fiatal leányok „titkos fájdalmain« könnyü szerrel szokott segiteni. Sz. L. is felkereste a javasasszonyt nem éppen azért, hanem csupán, mert óhajtott vele megismerkedni. A fiatal leány belépett az öreg asszony küszöbén, a szoba majdnem üres volt, csak egy fekete pad és egy pár szük ődöngött benne. Kevés várakozásra benyit a szobába egy komorarczu nő, ki tudtára adja a leánynak, hogy várakozzék, mert P. Z. né nemsokára ide haza lesz és akkor találkozhatik vele. A lány a mint elgondolkodva magára maradt a szobában, egyszerre csak ugy érzi, mintha a szoba forogni kezdene vele. Feje szédült és iszonyu fájdalmak környékezték. Segitség után kiáltott, de mielőtt a 70 éves öreg asszony segitségére megérkezett volna, a szerencsétlen fiatal leány ama képzeletben, hogy egy jósnő szobájában mi minden nem történhetik vele, elvesztő eszméletét és majdnem félhalva terült el a szoba padozatán. Az öreg asszony az utczán meghallva a szobájából kitörő sikoltást eszeve szetten szaladt be. Felismerve a lányt és a helyzetet, segitségére sietett és gyógyszerül „mályvagyökért" alkalmazott Ez a községben szájról-szájra járt és a leányt gyanusitani kezdték hogy a „mályvagyökér" segitségével egy magzatot öltek meg Vizsgálat indittatott meg tárgyban a buttyini járásbiróság előtt és innen áttétetett az ügy az aradi kir. bünfenyitő törvényszékhez, mely tegnap délelőtt tartotta meg a végtárgyalást. A törvényszék tagjai voltak Ottrubay Károly elnök, birák: Kovács János és Gallu József, jegyző: Daniel Lajos. A kir. ügyészséget Madzsar Károly dr. alügyész képviselte. Ottrubay Károly röviden eladta a tényállást. Az öreg asszony és a fiatal lány kihallgattattak a tanukkal együtt. A kir. alügyész megtette vádinditványát, mire Heeger Ernő a fiatal lányt védelmezte, Tarjányi Vilmos pedig az öreg asszonyt. A kir. törvényszék mindkét vádlottat tényálladék hiányában a vád alól felmentette. A kir. alügyész az itélet ellen felebbezett.

CSARNOK.

Róza.

(Népies elbeszélés.)

— Az „Aradi Közlöny" számára forditotta: M. J. —

[3. Folyt.] III.

Két hir járt még ezen estve a falu minden házában, az egyik, hogy az uj tanitó megérkezett a másik, hogy Mohr Róza a városból, hol szolgált hazajött. Mindkét hir sok beszédre adott alkalmat.

Este felé találkoztak a lányok a kutnál, honnét a házi szükségletre vizet vittek. Volt itt mindig valami csacsogás és mindenki tudott valami ujjat felhozni. Nehányan mondák daczára, hogy Róza egy évnél tovább volt a városban, még mindég viseli kék sapkáját, mely oly jól all neki és ruhájában a legkevésbbé sem tett városias viseletü változtatast.

Márton Luiza minta szép, de mert gazdag volt, hiu és hánytorgó leány megjegyzé: Valóban nem tudom, miként kerithettek oly nagy feneket belőle. Az áll csak jól nektek! Hisz ő oly szegény, mint a templom egere, csak az jutott volna eszébe, hogy magát felcziczomázza? Akkor kell az, ha majd az uj tanitó udvarol neki, hogy tanitónévá tegye! Hahaha! Nevettek gunyosan, az illenék, mint a templom tornya a szülői viskójuk kéményéhez ni ki sincs még fizetve, apámnak száz forinttal most is adós érte.

— Láttátok már az uj tanitót? — kérdék mások. Az egyik igent, a másik nemet mondott; de a ki látta a legszebb férfinek magasztalta a világon és nem fáradtak ki őt dicsérni.

Luiza bosszankodott, hogy még ő nem láthatta, holott csupán azért már kétszer ment el az iskola előtt; duzzadt ajkait felbigyeszté és fitymálva mondá: nem kerül hat krajczáromba, hogy láthassam, mint az elefántot, melyet tavasszal a városban mutogattak, anynyit nem ad ki sem érte.

Konrád Katicza, ki mint Márton Luiza szintén gazdag volt, s mert a lelkészlak átellenében lakott, látta a tanitót, de az ajtó megett észrevettte, a mint Lujza is az iskola előtt ellejtett, nevetve monda: Ki tudja?

Luiza egész fülig pirult, e szavakkal jobban le lett verve, mert gyanitá, hogy Katicza őt megleste. A többi leányok is nevettek e rövid pár szócskán, mely Luizát oly tüzbe hozta. Ez alatt összeszedte magát és csipősen mondá: Atyád censor és neki hozzátok kell jönnie, igy megtakaritod a hat krajczárt. Talán még tanitóné is lehetsz.

Katicza nevetett e kerek igazságon, mivel tudta mennyire iparkodik Luiza Frigyest a vörösmalomból magához bilincselni, ki elvitázhatlanul a környék leggazdagabb legénye és a molnár egyetlen fia volt, kit ő régóta szeretett. Azért monda: Ha hangja nem is, de annál pompásabb szive van. Nálam már késő, Luiza, részedre szivesen lemondok róla, mivel ma délutántól a vörös malmi Frigyes jegyese vagyok! Jó éjt! S felvette mind két vedrét, utnak indult haza felé.

A lányok, kik eme titokba többé-kevésbé be voltak avatva, mosolyogtak és Luiza lángveres arcza halvány lett. E hir sulyosan érinté annyira felháborították Katicza szavai, hogy majd kidónté a vederből a vizet, a mint azt a kut kávájáról leemelé.

Luiza csendesen ment haza és egyedül ő felejtette el a szokásos „jó éjt" kivánast.

— Ez nem volt hideg villámcsapás! — mondá az egyik és mindnyájan nevettek, örvendtek a gögös Luiza leveretésén. Még egy darab ideig suttogtak egyről-másról, mig a vedrek megteltek és egyik a másik után oda hagyta a kutat.

A fiatal legények, kik a hárs árnyékában az épület fán ültek, szintén a napi birekről beszéltek, de másként. Kérdték, ki volna a falu gazdag és szép lányai közül a tanitónak való, ki sokáig nőtlen nem maradhat, mert mint a fogadósnak mondá, hova napi eledelét megrendelni betért, sem anyja, sem testvére nincsen. Ezzel végezve, a beszéd Rózára fordult, előhozták csoda szépségét, szemrehányás nélküli városi életét. Szépségéről mindnyájan egyhangulag nyilatkoztak.

Róza szegény volt, mert ha valahol, ugy Mélykuton méregették a leányokat a pénzeszacskó, szántóföld és rétek mennyisége szerint. Ők tudják és tudták a ravasz Mélykutiak, honnét hozta Bartel a mustot, kik az öreg meghalt tanitónál mindnyájan jelesen tanultak számolni.

Az öregek véleménye, — kik májusban ogy pipácska dohányt elszini összeültek, mint a fekete erdőiek mondják: méltányos volt. Hitték a fiatal tanitóról, kinek hire megelőzte s reménylék, hogy az öreg tisztes embert kinek oly sokat köszönhettek, nem fogja szem elől téveszteni és gyermekei olyanok lesznek, mint amazéi voltak. Rózát illetőleg, mindenki elismert dicsérettel nyilatkozott.

Csak ketten voltak a falúban, kik ezen beszédet figyelem nélkül hagyták, sem hogy ily közönséges tárgyakon mulatnának. Mindketten elsők voltak a faluban, kik nyugalmat kerestek; Róza mert jókor kelt fel; a tanitó mert a hosszu uti gyaloglásban elfáradt.

Alig szürkült, midőn Ferencz égető szomjtól gyötörve felkelt és felöltözködött, mivel közelében egy csep viz sem volt. A falu még csendes volt, az emberek egy része aludt, más része szántóföldjén voltak, hogy az érett gabonaszárat, mielőtt a nap megszáritaná, sarlóval levághassák. Csupán az anyák gyermekeikkel s az öreg nők voltak hon a barmokra felügyelni, vagy reggelit készitení, mit jókorabb vagy később a szántóföldre vittek, hogy az aratók reggelizhessenek.

Minden kihalt, csendes volt, csak a kakasok kukorikoltak, köszöntve az uj nap virradatát. Itt-ott egy kutya hallatá hangját, vagy egy tehén bőgött, mivel eledele a szokott időnéi későbbig kimaradt.

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes közlemények.

— **Uj dohány beváltási árak** lépnek érvénybe ez idén, minthogy az 1884. évben megállapitott dohánybeváltási árak érvénye a mult év végével lejárt. A m. kir. dohányjövedéki központi igazgatóság ez alkalomból több irányban utasitást ad a termelőknek és az érdekelt jövedéki tisztviselőknek. Felemliti abban, hogy kiterjedt dohánytermelésünk nagy hátránya az, hogy mig a jövedék gyártásra alkalmas jobb minőségü anyagban hiányt szenved, tetemesen felszaporodik az alárendelt minőségü, részben értéktelen anyag, oly mennyiségben, hogy azt sem felgyártani, sem külföldön értékesiteni nem lehet. Hiányt szenved a jövedék a szivargyártáshoz megkivántató boritek- és burokleveleekben a finom és középfinom kerti, valamint az erdélyi és finom muskatály levelekben; nem képes azonkivül a kapadohányból oly mennyiséget beszerezni, hogy ezen levélnembeli évi mennyiség fedezhető lenne; a burnótgyártásra alkalmas pécsi levelek pedig, a termelés elhanyagolása folytán annyira elfajzottak, hogy e levélnem silány, vágni való dohányon kivül mitsem szolgáltat. Hogy tehát ama termelők, a kiknek dohánytermelésre kijelölt körzetek és községek határain belül jobb minőségü anyagok oléállitására megkivántató talajok rendelkezésre állanak, serkentve legyenek az emlitett hiányokon segiteni, s a leveleknek gondosabb kezezelése által magasabb osztályokba sorozható anyagnak nagyobb mennyiségben való előállitására törekedni, elhatároztatott, hogy a jelen termelési évtől kezdve, a dohánylevelek egyes osztályai árjavitásban fognak részesülni. Hogy pedig az értékesebb, a szivargyártáshoz való anyag, az alárendelt minőségünél jobban dijaztathassék, a válogatott osztálynak kettéválasztását határozták el. Főkellékek a jó égés és jeles buroktartalom. Mivel nem ritkán egy és ugyanazon határból jó égő és kétes égésü dohányok kerülnek be, ennélfogva ama termelők, s kik ily határban termesztenek dohányt, különösen figyelmeztetnek, hogy termésöknek a válogatott osztályba tartozó részét égő képesség szerint elkülönitve kezeljék és a jó égésüeket külön csomózva és bálozva hozzák be átvételre. Az áru összeállitásnak egyszerüsitése tekintetéből a veresvirágu muskotálynál, valamint a kapadohány leveleknél eddig fennállott válogatott osztály elejtetett, mindkét levélnem beváltási ára azonban tetemesen megjavittatott. A csomónként való átvétel ezentul csak szivarboriték-levelekre nézve tartatik fenn, a többi levélnemek legmagasabb osztályainál gyakorlatban volt csomónkénti átvétel elejtetetett ama reményben, hogy a termelők három évi gyakorlat után a jövedékeknek emez osztályokhoz támasztott igényei iránt tájékozva vannak és az árut mindenkor helyesen összeállitva fogják szállitani.

— **A magyar államvasutak** 35-ik heti bevételeinek kimutatása: 1887. aug 27-től sept. 2-ig utasok száma 154.962, áruk 154,652 tonna, bevétel 770.540 frt, 1886. hasonló szakában 796,100 frt, ez idén kevesebb 25,560 forinttal; 1887. január 1-től sept. 2-ig: utasok száma 4.190.623, áruk 4.288,914 tonna, bevétel: 21.684.905 frt, 1886. év hasonló szakában 21.719,777 frt, ez idén kevesebb 34,872 frttal.

— **A Magyar-Franczia biztositó részvény-társaság** (Franco-Hongroise) életbiztositási osztályához 1887. augusztus hóban benyujtatott **329** ajánlat **618,160** forint összegről és az előző hóról elintézetlenül maradt ajánlatokkal kiállittatott **292** kötvény **554.140** frt biztositott összegről. Az 1887. év január 1-től augusztus végeig **2816** ajánlat **5.338.200** frt összegről nyujtatott be **és 2632** kötvény **4.872.866** forint biztositott összegről állittatott ki. Az aradi vezérügynökség (Atczél Péter utcza 1. sz. a.)

— **A Bosznia és Herczegovinára** nézve fennálló lókivételi tilalom korlátolt megszüntetését a magyar királyi pénzügyminiszterium kimondotta. E szerint bárminemü lovaknak Boszniából és Herczegovinából való kivitele ugyanazon határszéli vámhivatalokon át és ugyanazon módozadok mellett történhetik, miként az, az osztrák-magyar monarchiára nézve kiadott körrendeletben megengedtetett.

Szeszüzlet.

(Szeptember 6.)

(B.) Készáru nagyban 26—26.25, kicsinyben 26.75, hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatőzsde.

(Szeptember 6.)

Jó kivitel, 20.000 mm. jött forgalomba, és 5 krajczárral olcsóbb árakon adatott el. Buza őszre 6.80—6.81, buza tavaszra 7.30—7.31, zab őszre 5.35—5.36, zab tavaszra 5.77 5.78, kukoricza tavaszra 5.72—5.74, káposztarepcze 11.50—11.65.

IDEGENEK NÉVSORA.

(Szeptember 5.)

Fehérkereszt-szálló. Vauer N. és családja, Bécs. Kasnyik Lajos, számtiszt, Beél. Messer Miksa, magánzó, Oravicza. Szarka István, magánzó, Uj-Vidék. Stern Béla, Reis H., Berger M., utazó, Bpest. Lenner A., Mayer Ferdinánd. Schwarcz Mór, Vazacsek J., Rozner E., Karpelesz M., utazók, Bécs.

Tücherer-szálló. Vaszsnay Ede, birt., Dombegyház, Guttman Gyula, utazó, Bpest. Polesvitz. F., utazó.

Nádor-szálló. Pálfy Elemér, főszolgabiró, Fehértemplom. Mayer Józsefné, Pitvaros. Molitorich János, jegyző, Ambrozfalva. Schatteles Soma, keresk., Apátfalva. Erenfeld H., utazó, Bécs. Grüner F., utazó, Budapest.

Arany oroszlán-szálló. Jeande M., hivatalnok, Zám.

Háromkirály-szálló. Istvánfy Béla, birt., Szemlak. Cserepes Ferencz, ügyvéd. Czigler Sándor, hivatalnok, Arad. Belle János, jegyző, Kerülős Weisz N., keresk., Seprős. Martics Ede, kereskedősegéd. Borosjenő.

Aranycsillag-szálló. Braun János, bérlő, Buzket.

Felelős szerkesztő és kiadó:
HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.*)

Strobl sörcsarnokában

ma, szerdán és minden következő napon

MAYER L.

igazgatása alatt álló

bécsi orpheum-társulat

előadást tart

változatos műsorral.

Kezdete 8 órakor.

Belépti-dij 30 kr.

*) E rovat alatt közlöttekért semmi felelősége nem vállal a szerk.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Szeptember 5-én.

	Pénz		Áru	
M. kir. aranyjár. adóment. 4%	101	10	101	40
„ „ papirjáradék adóment. 5%	87	45	87	75
M. vasuti kölcs. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	150	50	151	50
M. v. kölcs. 120 frt egyes dbkban	150	50	151	50
M 1869. kelcs. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	98	—	98	50
M. 1873. kelcs. ár. v. ezb. (els.) adóment. 5%	125	—	125	50
M. 1876. kelcs. aranyban (els.) adóment. 5%	115	—	116	—
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	125	—	125	50
„ „ „ 50 frt drbja	121	—	122	—
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	123	50	124	50
M. k. földtm. kötvények 5%	104	25	105	25
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104	25	105	25
M. k. földtm. kötvényektemesi 5%	104	25	105	25
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104	25	105	25
M. k. földtm. kötvények horvát-orsz. 5%	104	25	105	25
M. k. földtm kötvények erdélyi 5%	104	25	105	25
„ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint 5%	97	50	98	50
Szőlődézsmaválts. kötv. (100 frt) 5%	100	—	101	—
Pest város kölcsöne 1870. évből 6%	106	50	107	50
„ „ „ 1871. évből 6%	107	50	108	50
Budapesti főv. 1880. kölcsöne 6%	102	—	102	50
Budapesti bankegys. részvényt.	101	75	102	25
Magy. ált. hitelbank	287	50	288	—
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	130	—	130	50
Magy. lesz. és pénzváltó	95	25	95	75

	Pénz		Áru	
Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	—	—
Osztrák hitelintézet	283	50	282	70
Osztr.-magyar bank	884	—	888	—
I. magyar iparbank	159	—	160	—
Pesti keresk. bank	660	—	662	—
Bécsi bizt. társulat	196	—	198	—
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	195	—	200	—
Első magy. általános bizt. társ.	2950	—	3000	—
Fonciere pesti bizt. társ.	69	25	69	75
Magyar-franczia bizt. társ.	210	—	212	—
Pannonia visszb. társ.	815	—	820	—
Concordia malom	450	—	456	—
Első budapesti malom	925	—	935	—
Erzsébet malom	219	—	221	—
Hengermalom	520	—	525	—
Luiza malom	237	—	240	—
Molnárok és sütők malma	358	—	360	—
Pannonia malom	685	—	690	—
Viktoria malom	115	—	120	—
„Adria“ m. tengeri hajóz. részv. t.	—	—	—	
Alföld-fiumei vasut 5%	180	—	181	—
Báttaszék domb.-zákány vasut 5%	174	—	175	—
Déli vasut 5%	—	—	—	
Északkeleti vasut 5%	165	50	166	50
Erdélyi vasut 5%	180	—	181	—
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	—	—	—	
Kassa-oderbergi vasut 4%	145	—	146	—
Magyar galiczíai vasut 3%	169	—	170	—
M. ny. v (sz.-győr-gráczi vasut 3%	165	50	166	50
Osztrák államvasut 3%	232	50	233	—
Pécs-barcsi vasut 3%	—	—	—	—
Tisza-vidéki vasut 3%	—	—	—	—
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	—	—	—	—

	Pénz		Áru	
Pesti közuti vaspálya	433	—	435	—
Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	243	—	245	—
Budapesti III. ker. takarékp.	103	—	105	—
Országos központi „	470	—	475	—
Pesti hazai első „	7300	—	7350	—
Egyesült Budapest fővárosi takp.	468	—	472	—
Magyar ált. takarékp. részvény	92	50	93	—
Alagut	150	—	—	—
Általános waggon kölcs. társaság	71	—	73	—
„Franklin“-társulat	208	—	210	—
Ganz és társa vasö. és gépgyár	805	—	815	—
Gschwindt-féle szeszgyár	340	—	350	—
Gyapjum. és biz. I. magyar	233	—	235	—
Kereskед. épülete	680	—	690	—
Könyvnyomda „Atheneaum“	515	—	520	—
„ Pesti	1120	—	1150	—
Köszénb. és téglagy. (Drasche)	233	—	235	—
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	60	—	62	—
Pesti építő-társaság	—	—	—	—
Rimamurány-salgótarj. vas t. rvts.	—	—	—	—
Salgótarjáni köszénb.	179	—	180	—
Schlick-féle vasö. és gépgyár	176	—	177	—
Schlick-féle vasö. és gépgyár II. kib.	—	—	—	—
Serfőzde első magyar	870	—	875	—
Sertéshizlaló	292	—	296	—
Sóskuti kőbánya	—	—	—	—
Spódium- és csontlisztgyár	110	—	115	—
Szálloda-részvénytársaság	—	—	—	—
Tégla- és mészégető ujlaki	171	—	172	—
Török dohányrészvény	—	—	—	—
Göztéglagyár kőbányai szelv. nélk.	245	—	250	—
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 4sz.	105	25	105	75

Záloglevelek.	Pénz		Áru	
M. földhitelint. papirérték 5%	101	50	101	50
„ „ „ 4½%	99	75	100	75
„ „ „ 4%	94	50	95	—
„ „ arany v. ezüst 5%	130	50	131	50
„ jelzálogbank 5½%	102	75	103	25
„ „ 5%	101	—	101	50
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5½%	102	—	102	50
Osztr.-magyar bank o. é. 5½	103	20	103	50
„ „ „ „ „ 4½%	99	40	100	—
„ „ „ „ „ 4%	99	40	100	—
Pesti kereskед. bank 6%	102	—	102	50
„ „ „ „ 5½%	101	—	101	50
„ „ „ „ 5%	101	—	101	50
Albina tak. és hitelint. 6%	101	—	102	—
Elsőbbségek.				
Budapesti lánczhid 5%	104	50	106	—
Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99	50	100	—
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	10	75	12	25
Osztrák vörös-kereszt-egylet	16	75	17	25
Pénznemek.				
Cs.-kir. arany (vert)	5	92	5	96
Cs.-kir. arany (kör)	5	84	5	89
Osztrák-magyar 8 frtos arany	9	93	9	96
20 frankos arany	9	93	9	96
Osztrák és magyar ezüst	—	—	—	—
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61	45	61	70
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	61	70	61	75
Amsterdam 100 hollandi frtért	103	75	104	10
Páris 100 frankért	49	60	49	70
Svájczi pénzpiaczok 100 frankér.	49	60	49	70
London 10 font sterlingért	125	70	126	10

4573—1887. tlkvi. 619 1—1

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. tvszék mint tlkkvi hatóság közhirré teszi, hogy Köhler Menyhért végrehajtatónak **Ivits Stéva** végrehajtást szenvedő elleni 130 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő és Uj-Paulis községben fekvő, a 321. sz. tljkvben A I. 1. sor alatti beltelek és ház 294 frt értékben, A I. 2—4. sor alatti szántóföld 177 frt becsértékben és A+1. sor alatti szőlő 288 frt becsértékben felvett ingatlanokra 659 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1887. évi november 25. napján d. e. 10 órakor** Paulis községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 száz., vagy az 1881. évi LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt ig. ügy. min. rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, a kir. tlkvi tszéknek 1887. évi május hó 7. napján tartott üléséből.

Az aradi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

ÉN, CSILLAG ANNA

185 ctm. hosszu óriási Loreley-hajammal,

melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a **hajkihullást**, elősegiti a **hajnövést** és erősiti a **hajbőrt**, uraknál elősegit egy teljes erős **szakálnövést**, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes szint és sürüséget kölcsönöz és megóvja korai őszülestől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 50 kr, 1 frt. 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése vagy postautánvétel mellett az egész világba.

CSILLAG és TÁRSA
Budapest,
király-utcza 26. sz. 9.20

Van szerencsém a borbély, fodrász ugyszintén magán borotváló urakat arról értesiteni, hogy üzletemben valódi angol

hét csillagos borotvák

Peck Antal ur által művészileg köszörülve, használatra egészen elkészitve, raktáromon vannak, ugyszintén valódi **Henkels**-féle hajvágó ollók is. valódi angol hét csillagos szélesebb formáju köszörült borotva 1 frt 50 kr., keskenyebb 2 frt. — Magán borotváló urak részére a szerint alkalmazva. és köszörülve 1 forint.

Minthogy a borotvák köszörüléséért a felelősséget Peck Antal ur magára vállalja, a mely borotva meg nem felelne, visszaadható.

Nagyon kedvelt **Hauer-féle** borotváló Crem. 1 doboz 45 kr. — Kitünő **szegedi illatos borotváló szappan,** (mely sokkal jobb, mint a legdrágabb külföldi) borbély urak részére egy kiló 70 kr., egy rud, körülbelül ⅓ kiló 30 kr.

Köszörülések Peck Antal ur részére szintén elvállaltatnak.

Vidéki megrendelések nagyon pontosan eszközöltetnek; csomagolás nem számittatik. 17—91—150

ERNYEI GYULA,

a „zöld papagályhoz“, Aradon.

15815—1887. Aradmegye alispánjától.

Pályázat.

Aradvármegyénél egy

közigazgatási számvevői állás

lemondás folytán üresedésbe jövén, ennek, s a mennyiben áthelyezés vagy előléptetés utján töltetnék be, a hasonminősitéshez kötött egyéb állás, vagy állásoknak betöltésére is pályázat hirdettetik.

Az állás elnyeréséhez minősitésül a főgimnázium vagy főreáltanodai tanulmányok bevégzése és érettségi vizsgálat, vagy ezen középtanodákkal egyenrendü kereskedelmi iskola avagy megfelelelő katonai tanfolyam bevégzése, továbbá az államviteltani vizsga letétele kivántatik meg. — Az államszámviteltani vizsga, az 1883. I. t. cz. 17. § a értelmében, a hivatalbalépés után is letehető, de a kinevezés a vizsga letételeig véglegesnek nem tekintetik.

Az állás javadalmazása évi 800 frt fizetés és 100 frt lakpénz.

A kellőleg felszerelt pályázati kérvények folyó szeptember hó 20-ig Fábián László főispán ur Ő méltóságához nyujtandók be.

Arad, 1887. évi szeptember hó 4-én.

641 1—2

Ormos,
alispán.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény (1885. évi XXIII. t.-cz.) 189. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nm. földmivelés,- ipar- és kereskedelmi és a közmunka- és közlekedési m. kir. miniszter urak által egyetértőleg mult évi deczember hó 31-én 45689. sz. a. kibocsátott általános rendelet 87. §-a alapján felszólitom az Arad sz. kir. város területén fennálló vizi-müvek és vizhasználati jogositványok tulajdonosait, hogy a jogositványaikra vonatkozó engedélyt ha ezt eddig nem teljesitették volna, 1887. évi **november 15. napjáig** nálam irásban mutassák be, vagy pedig irásban igazolják azt, hogy vizi-müveik 1886. évi január hó 1-je óta háboritlanul fennállanak anélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsnak találtatnak volna.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vizi munkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesitési, iparvállalatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra, egyaránt érvényes.

A kik jogositványukat iga olni nem tudják, vagy igazolás végett a fent kitüzött határidőben nem jelentkeznek, azoknak vizmüvei az idézett törvény 191. §. értelmében nem létezőknek fognak tekintetni, s az ily vizmüvekre nézve a vizjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott általános miniszteri szabályrendelet 3—32. §§. lesznek alkalmazandók.

Salacz,
kir. tanácsos, polgármester

ELIAS ARMIN füszer,- gyarmat- és festékáru kereskedése.

Fontos szőllőtulajdonosoknak! 278—14.14

Legjobb minőségü, valódi indiai és magyar

raffia-hárs

jutányos árak mellett kapható:

ELIAS ARMIN-NÁL

Aradon.

Drexler Antal kőbányai sörfőzdéjének fóraltára.

Összes kénkőtyzek fóraltára.

682—1887. g. sz. 91 2—3

Árverési hirdetmény!

A szinház-épületi bérházban, a déli homlokzat jobb szegletén lévő, Moskovitz Johanna által évi 1350 frtért bérelt bolthelyiségnek és ugyanaz által a déli oldal első emeletén 120 frt évi bérért bérelt 2 szoba, konyha- és kamarából álló lakásnak 1887. évi november 1-től leendő bérbeadása iránt folyó évi **szeptember 13-ik napjának d. e. 10 órakor** árverést tart a gazdasági szék.

Kikiáltási ár a jelenleg is fizetett bérösszeg.

Bánompénzül leteendő a jelenleg is évenkint fizetett bérösszeg 10 száz. pénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árverési feltételek a gazdasági szék elnökénél, Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1887. augusztus 30-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos
aljegyző.

15638—1887. Aradvármegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

A mikalaka-borosjenő-nhalmágyi ut 120—129. klm. szakaszán a nagyhalmágyi járásban a 149. számu fahid ujjáépitése s a 142. és 145. számu fahidak helyreállitása, valamint a három hidhoz szükségelt korlátok előállitásának vállalkozási uton való biztositása végett Aradvármegye alispáni irodájában folyó **szeptember hó 19-én, d. e. 10 órakor** árlejtés fog tartatni.

A kikiáltási ár az előirányzott költségösszeg 3407 frt 07 kr; s bánompénzül ennek 5 százaléka teendő le.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, ezek azonban az előirt bánompénzzel szintén ellátandók s az ajánlatban kiteendő, hogy vállalkozó az árlejtesi feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Ezen árlejtés az érdeklődő vállalkozók tudomása végett azzal tétetik közzé, hogy az árlejtési feltételek, terv és költségvetés az aradi királyi államépitészeti hivatalnál betekinthetők.

Aradon, 1887. szeptember 2.

636 2—3

Ormos,
alispán.

685—1887. gazd. 92. v. 2—3

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város tulajdonához tartozó, a nagy- és kis körut Maroshoz vezető uj utcza között fekvő 4 teleknek eladása iránt f. évi **szeptember 13-ik napján d. e. 10 órakor** árverést tart a gazdasági szék. Az egyes telkek 275, 300, 298 és 346 □ öl. Kikiáltási ár nszölenkint 10 frt. Bánompénzül leteendő az egyes telkek kikiáltási árának 10 százaléka készpénzben, vagy elfogadhato értékpapirokban

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal. Az irásbeli ajánlatok lezártan, az árverés napjának d. e. 9 órájáig nyujthatók be Parecz István urnál, a gazdasági szék elnökénél és csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja. Az árverési feltételek és a telek térrajza előzőleg is a gazdasági szék elnökénél, Parecz István urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1887. augusztus 23-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos,
aljegyző.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-czikk 39. §-a értelmében a f. évi 3-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi 3-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok és esetleg intési dijjal együtt, nemkülönben netalán régibb adótartozásaikat azonnal fizessék be; mert ellenkező esetben a régibb adótartozások azonnal, a f. évi 3-ik adórészlet pedig szeptember hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján és a végrehajtási dijak felszámitása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 3. adórészletre nézve augusztus 25-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek daczára az adóhátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatositásától számitandó 15 nap alatt nem törlesztenék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

87. v. A városi tanács.

Nyomtatja a »Széchenyi irodalmi intézet« Aradon.